

Taxa postala
plátite in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
Baron L. Pop
10. Telefon: 8-61. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” a transilvaniai és banati
zsidóság egyetlen politikai napilap-
ja. Cikkeink utannyomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

Bérmentlen
leveleket nem
fogadunk el.

Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Péntek, 1937. szeptember 23.

5698. ÉV. XX. ÉVF.
TISRI 19. 214. SZAM.

Ehenhalni — a szabad ég alatt

A németországi zsidók ellen négy és fél-
évvél uralomajutása után nem döröghet
többé a Führer.

Elég ideje volt ahhoz, hogy elnémtsia őket.
Sorozatos békeszöveget akadályozták ab-
ban, hogy külföldi államokat provokáljon be-
szédeiben.

Nürnbergben nem ma'adt más hátra, mint
a külföldi zsidók szidalmazásának cikuszá-
val csitítani az egybecsöditett bar'naingesek
harcát szornját.

Es hogy ne menjenek ü'eskézzel haza, meg-
született egy újabb mürnbe'gi törvény.

Ugy szöi, hogy a derék árják nem tar'zo-
nak a zsidónak élelmiszert kiszölgálni és la-
kást be'beadni.

Ez ma még csak jog, de holnap a minden-
ható párt akat'atából kötelességgé válik.

Es ha élelmiszert és lakást nem adnak ne-
kik, a németországi zsidók számára egy do-
log ma'ad hát'ra: éhenhalni — a szabad ég
alatt.

A kiütésnek egy a közepkori inkvizíció-
nál kegyetlenebb, gyávább és megdöbentebb
módja ez. Méltó a náci'k eddigi alkotásai-
hoz.

Róma Paulusa

Saulustól, az egykori zsidó farizeustól jegy-
zik fel a keresztény vallás történelmében,
hogy eleinte halálos ellensége volt minden
kereszténynek, csak később változott át
Paulussá, vagyis Szent Pállá, a római kato-
likus egyház megalapítójává.

Azóta páfordulási név az azokat a hit-
telen változókat, amelyek má'ról, holnapra
hívókké teszik a hitetleneket és szelidekké az
izgágakat.

Mussolini, aki tegnap még az európai fe-
d és béke Saulusa volt, má'ra — meglepő for-
dulttal — Paulussá változott át, aki kész-
séggel hajlandó csatlakozni azokhoz a nyoni
határozatokhoz, amelyeket még pár nap előtt
Moszkva írt'kának és a fasiszta becsület
megtorpedózást szándékának tulajdonított.

Nem történt csoda, illetőleg a csoda nem
Rómában, hanem Nyomban történt, ahol a kö-
zéptengeri értekezlet'e összeült tengeri ha-
talmak végre oly határozatokat hoztak, ame-
lyek lényegesen különböznek eddigi határo-
zatlan magatartásuktól és az erély, az el-
szántság gesztusát mutatják.

Nyomban az történt, hogy az összes közép-
tengeri hatalmak elhatározták, miszerint
azonnal követni fognak hadihajóikkal azokra
a kalózhajók'ra, amelyek — mint Negrin spa-
nyol miniszterelnök határozottan állította —
kizárólag olasz eredetűek és céljuk nem volt
más, mint hogy lehetetlenné tegyék a föld-
középtengeri kereskedelem szabadságát.

Ez a határozat sokkal inkább hatott a Du-
ce'ra, mint bármilyen más ér've, vagy ma-
gasztos igazságot tartalmazó beszéd.

Mussolininak látnia kellett, hogy az erő-
szakra erőszak is lehet a válasz és az erély
gesztusait még erélyesebb gesztusokkal lehet
viszonozni.

A demok'ratikus hatalmak végre helyes esz-
közöket alkalmaztak s ennek tudható be, hogy
a zavartékités Saulusából hit'telen a meggye-
zés híve, a visszavonulás stratégija, egyszó-
val: Róma új Paulusa lett.

A demok'racia végre a hátróvázás eszközeivel
szemben megtalálta a határozottság eszközeit
s talán remélni lehet, hogy ez az eszköz ha-
tásosabb lesz az európa béke és civilizáció
megvédése terén, mint azok az erélytelen
állásfoglalások, amelyek természetesen ille-
gvesztettek el az ismételenen súlyos kudarcok-
hoz.

Oriási felháborodás Londonban a japán repülők mészárlásai miatt

Vandál kegyetlenséggel pusztították el Kanton- ban ártatlan kisemberek ezreit a bombázások

A japán kegyetlenségek csak siettek a kínai
egység teljes megvalósulását

Kanton, szeptember 23. (Rador.) A ja-
pán repülők csütörtökön reggel 8.30 és
8.50 óra között ismét bombázták a várost.
Mint tegnap is, az egész városra szétszór-
ták bombáikat.

Mint Kantonból jelentik, az odaérkezett
utasok kővéváltan bámulják azokat a bor-
zalmas jeleneteket, amik a városban szer-
te-széllel láthatók. A megfigyelők nem
tudnak hova lenni a bámulattól, hogyan
választják ki célpontjaikat a japán repü-
lők.

A kormány egyetlen középületét,
egyetlen kaszárnyáját sem tudták
el a lövedékek, viszont megsemmisít-
tették egész negyedeket, amiket kis-
emberek, minden politikai vagy kato-
nai felelősségtől mentes emberek tar-
ták. A Reuter egyik tudósítója meg-
tekintette a várost és egész uccákat
talált, amelyek a szó szoros értelmé-
ben megsemmisültek. Helyenként a
hullák úgy feküdtek egymáson, mint
a papíron a legyek.

A londoni sajtó a japánok barbárságairól

Londonból jelentik, hogy az angol sajtó
határtalan felháborodással ir azon mé-
szárlásról, amit a japán repülők Nanking-
ban és Kantonban végeztek.

A Times, a konzervatívok organuma
nemcsak felháborodottan, de undorral
ír a barbárságokról.

A lapok oldalas fényképeket is közölnek,
amelyek híven illusztrálják a bombázás
által az asszonyok és gyermekek körében
okozott pusztítást. A Times rámutat arra,
hogy az angol közvélemény fel van hábo-
rodvá, még ha a bombázás célját: a ki-
naiak demoralizálását el is érték. Kérdi a
lap, vajon az új kínai generáció fog-e va-
lamilyen tiszteletet tanusítani azok iránt,
akik rommá tették Kínát? Különbben az is
lehetséges, hogy

a japánok nem fogják megszerezni a
sikert, mert a kínaiak mindaddig nem
mutatják olyan jeleket, hogy össze-
omlanak.

A jelenlegi kínai katonák, habár nincse-
nek megfelelően felfegyverezve, mégis
áadás ellenállást tanusítanak a japánok
jobb fegyvereivel szemben és jobban har-
colnak, mint az ezelőtt négy évvel harc-
bavetett ujoncok Jeholban. Az a hír, hogy
a kommunisták északról segítséget kü-
denek a nankingi kormánynak, bizonyítja,
hogy

a japán invázió többet tett három hó-
nap alatt Kína egyesülésé érdekében,
mint a szovjetek 15 év alatt saját
doktrínájukért Kínában való sikere
érdekében.

A háboru ennek megfelelően nem is ér-
het gyors véget, sőt még elérkezhet a nap,
amikor a semleges hatalmak, amelyek
annyi kárt szenvednek ezen háboru foly-
tán, közvetítő befolyást gyakorolhatnak
— fejezi be a lap.

Mindenütt szétépett emberi tagok, vértó-
csák. Asszonyok kutatnak a hullatorla-
szok között és gyermekeik, vagy férjeik
testének darabjait keresik. Sokan közülük
eszküket veszítették. A Reuter tudósítója
szerint a tegnapi és mai bombázás sokezer
halálos áldozatot követelt. A megcsönki-
tottak száma is igen nagy.

Port Arthurból kapott táviratok szerint
japán repülők bombázták Csejang és Csi-
ning helyiségek állomásait, amelyek a
Shantung tartománybeli vasutvonal végén
feküsznek. Kiangsu tartományban a japán
repülők megtámadták Tungshan helyiséget
a Csincsin-Kikeu-Lunghaj vonal elágazá-
sánál. A japán csapatok már csak 30 ki-
lométernyire vannak Shantung tarto-
mánytól.

Sanghai jelentés szerint a japán csa-
patok ma délelőtt 10 percre beszüntették a
haditevékenységet és arccal Tokió felé
fordulva imádkoztak. Ezen tiszteletadás
a mikadónak szöit, aki az őszi ünnepek al-
kalmából ősei emlékéit üli. A megszakítás
után a harc újult erővel vette kezdetét.

A Reuter sanghai tudósítója a nankingi
amerikai nagykövettől kapott értesülései
alapján azt táviratozza, hogy

a japán repülők bombázása nem gyen-
gítette a kínai csapatok ellenállását.
Ellenkezőleg: a katonák és fűsztek
még inkább el vannak rá tökéltve,
hogy a legnagyobb eréllyel fogják el-
tántalni a japán támadásokat.

A nagykövet kijelentette, hogy nem áll
szándékában eltávolítani a városból, csak
ha azt teljesen megsemmisítik.

A japánok áttörték a kínaiak
paotingfui vonalait

Pekingből jelentik, hogy áadás harcok
után, amelyek egész éjjel folytak, a japá-
nok áttörték a kínaiak paotingfui védvo-
nalait és 16 kilométert nyomultak előre.
A Paotingfu-vonal áttörésének rendkívüli
stratégiai fontossága van. Paotingfu váro-
sának eleste küszöbön áll. A japán repü-
lők bombázták Csing és Yensou helyisé-
geket is Shantung tartományban, amit
Han-Fu-Shu félig független satrapa kor-
mányoz, aki eddig nem avatkozott bele a
kínai-japán háboruba. Han-Fu-Shu Peng-
Hju-Sziang kínai tábornok segítőtarsa
volt, aki kikeresztelkedett. Lojalitása a
nankingi kínai kormány iránt kétségen
felül áll, mégis mindeddig tartománya
elővigyázatos várakozó álláspontra helyez-
kedett.

Tiencsini jelentés szerint a japán csa-
patok megkezdtek a falgöngyölítési mo-
dulatokat a paotingfui kínai állások ellen.
A Peking-Hankeu vonaltól nyugatra elin-
dult hadoszlop harcra bocsátkozott a pei-
luli kínai csapatokkal, 12 kilométernyire
északra Paotingfutól, mialatt egy másik
különítmény, amely Yshuiból indult ki

(Folytatása a nyolcadik oldalon)

Az antiszemita roham

Az európai reakció térhódításával nálunk
is hihetetlen mértékben kap erőre a reakció
és ezzel együtt természetesen az antiszemitiz-
mus. Amíg Németországban, amely elvesz-
tette a háborút, Olaszországban, amely ki-
elégítetlen maradt a békekötésnél és Japán-
ban, amelynek elég könnyű terjeszkedési te-
rülete van Kínában, pszichológiailag meg
lehet érteni az elégedetlenséget és a reakció
lábrakapasát, addig Romániában és Lengyel-
országban ez a jelenség teljesen érthetetlen.
Ennek a két népnek a békeszerződés meg-
adtak mindent. Nemzeti ideáljukat 100 szá-
zalékosan meg tudták valósítani. Mit kíván-
hat egy nemzet még, minthogy népet egy égy
séges államban egyesítve lássa függetlenül
és boldogan? Es ez a két nemzet, ahelyett,
hogy minden eszközzel saját biztonságát ki-
építse, ahelyett, hogy az ott lakó kisebbsé-
geket toleranciával, a győző fölényével és
nagylelkiségével magának megnyerni igye-
kezzék, elégedetlenséget szöit saját polgárai
között, belészuggerálja saját népének, hogy
a kisebbségek veszélyt jelentenek e'gedet-
lenségi göccokat terem, centrifugális törekvé-
seket provokál.

Mi volna-e ez? Vajjon egy az évszázados
elnyomás által keletkezett mindewertig-
keitsgefűhi vagy pedig politikai rövidlátás?

Hogy ez nem egy normalis és józan ál-
pot, elég, ha az ember az antiszemitizmus
ideológiáját, érveit, adatait és vádjait egy
kissé áttekinti. Nem hiszik el az állami sta-
tiszti adatait, nem veszik figyelembe a
különböző román hivatalok, intézmények ki-
mutatásait. Minden zsidó anya legalább 20
gyereket hoz a világra és a világ minden tá-
járól az itteni Eldarádóba özönlik a zsidóság.
Ez a borzalmas szaporodás természetesen ki-
szorítja a románságot. Amellett már a cse-
csemő is felelős pl. Pipergall ur. úzméiert,
avagy minden 80 éves zsidó matróna bünré-
szes a kommunisták tevékenységében; a kul-
turmissziót teljesítő falusi orvos kész nemzeti
veszedelem, míg a falusi koszmáros kutmér-
gező, uzsorás, szöpolyozó és politikai föhata-
lom; a kreizlerájós egy nemzetközi összeas-
kúvés főhóse. Képzeljük el uraim, hogy Icig
riporter az orránál fogva vezeti azt a Nép-
szövetséget, amely Icig antiszemita hazájá-
nak határait garantálja. Micsoda ravasz fic-
kó ez az Icig! Nézzék meg uraim azt a paje-
szes Jankelet, aki olyan gondatlanul játszik a
cheder udvarán. Hej pedig micsoda veszélyes
lény az a Jankele, Cion bölcséinek egyik jó-
vendő tagja ő, aki majd nyakára ül az egész
világnak. Nem hiányzik a humor sem. A mi-
nap pl. a középiskolai tanárok kongresszusán
elpanaszolták, hogy a zsidók elárastják a
tanári állásokat. Hát nem humoros ez, am-
kor ilyen kórkorszakbeli csodabogarat, zsidó
középiskolai állami tanárt még a régiség ku-
tatók sem találnak. Es ha van ilyen, az ok-
vetlen muzeumba való.

Ezen a kongresszuson egyébként még volt
egy humoros jelenet Egyik román tanár (nyil-
ván bosevik!) megkérdezte egy ukrán faj-
védőtől, hogy milyen címen védi ő a román
fajt, amikor ő maga sem román, mire az
egy büszkén azt felelte, hogy ő nem román
ugyan, de cuzista. Ime tehát a cuzizmus a
nemzetek föötti valami.

Ha az ember eltekint az ideológiától és
azon embereket keresi, akik ennek a neopro-
fecianizmusnak az apostolai, akkor még bizar-
rabb leletekre bukkan. Ha azt a diákot nézem
felborzolt hajával, átszelleműt arcával, azt
gondom, hogy barlangban lakik és fakéreg-
gel táplálkozik, mert a zsidók mindenün-
nem kiszorították és tönkretették. De nem, mert
kisl, hogy rendszerint vagy egy internátus
jól elátott lakója, vagy tisztviselő, vagy jól
fizetett párttitkár. Legtöbbször nem is jár
gyalog, hanem elegáns autón szöguld a mesz-
szeségsbe. Es ha egy faluba megáll, akkor
nem keresi a kültekkel nyomorult lakót, akik
viskóban laknak és búz terjenk a szobák-
ban, hanem bemegy a zsidók által kiszöpolyo-
zott gazdag parasztozokhoz, akinek tágas laká-
sa van, bőven van vaj, tejfel, turó, tojás és
szalonna és akinek három fia van a városban,
akik mindnyájan a zsidók által elfoglalt ál-
lásokban vannak elhelyezve. Ha tovább me-
gyünk az antiszemita apostolok ranglétráján,

24

VILAG TUKRE

fogunk találni zsidók által kiszorított egyetemi tanárokat szép fizetéssel, szép nyugdíjjal, és még szebb egyéb mellékjuttatásokkal.

De a sor még ezzel sem fejeződik be, mert ezen modern neoprofeciánizmus apostolai közül bőven találunk a rossz táplálkozástól nagy hasat érzett bankárokat, bérpalotatulajdonosokat s mammutvállalati vezérigazgatókat, fogunk találni villatulajdonosokat és földbirtokosokat és minden rendű és rangú szegény embereket, akiknek még nincs 100 milliónyi vagyonuk. Ki mondaná, hogy ezeket nem a zsidó veszedelem juttatta koldusbotra?

Azonban tévedés és strucc-politika volna azt hinni, hogy egy mozgalom, amelynek ily megalapozottsága ideológiája van, amelynek ilyen bizarr vezérkara van, amelynek célkitűzései homlokegyenest ellenkeznek az állam jól felfogott érdekeivel, nem jelent nagy veszedelmet a zsidóságra és csak muló természetű. A mai európai politikában nagyobb szerepet játszik a tömegpszichózis, mint a józan megfontoltság. A mi helyzetünk szempontjából nem ez a fontos, hogy vajjon az antiszemitizmus hamis vagy igaz érvekkel dolgozik, vajjon vezérei az erkölcs magaslátán állanak-e, vagy nem, hanem az a fontos, hogy ez az antiszemitizmus van, létezik, belefészkelte magát a kormányzásba, a hivatalokba, sőt a falvakba is. Ma már egy tömegmozgalom, melynek hatása alót csak nagyon kevés józan, magas erkölcsű karakter tudja magát kivonni.

Éppen azért élénk mered az a vészterhes kérdés, hogy tulajdonképpen mi a teendőnk? Természetes, hogy elenségeink izlése és akaratát szerint nem rendezhetjük be az életünket. Egy szomszéd sem tud úgy élni, hogy a szomszédos vénasszony ne petykálkodjék róla. Ha kereskedők vagyunk az a baj, ha latinerek vagyunk az is baj, a zsidó iparos szintén szálka, ha rátérünk a földművelésre, talán az lesz a legnagyobb baj. Egy ádáz és skrupulózus nélküli ellenségnek sohasem és sehogysem lehet eleget tenni. És mégis van mód, hogy ha nem is a szélsőséges, de a mérsékelt antiszemitizmust leküzdésük.

Az első és legfontosabb: a zsidó állam felépítése. Legelgátásabb példa erre a Népszövetség mandátum-bizottságának legutóbbi vitája. Lengyelország és Románia egy minél nagyobb zsidó Palesztinára szálltak sikra. Ime egy pont, ahol az antiszemitizmus a cionizmussal találkozik: egy nagyon érdekes és figyelemreméltó jelenség és ebből mindkét félnek csak haszna lehet. Öszintén be kell vallanunk, hogy a zsidóság túl optimista és az errei építő munkát nem vállalja azzal a heroizmussal és áldozatkészséggel, amelyet ez az úgy megérdemelt és amit a zsidóság világ-helyzete parancsolóan megkövetelne. Vajjon nem arpirított szegény az, hogy egy nép napról-napra tűri a legdurvább inzultusokat anélkül, hogy erre méltóan reagálna? Palesztinát nemcsak azért kell felépíteni, mert 5 millió zsidó ma-holnap koldusbotra jut, hanem azért is, mert önértéketlenség sárga tiporva, emberi méltóságunk lealacsonyítva, becsületünkbe gázolnak. Rosszabb ez a gettónál, mert őseink legalább tudták, hogy csak egymás között kell élniük, míg mi már megérettük a szabadság, az emberi méltóság nyelvére. Palesztina nem egy menedékhely és nem egy spekulációs bázis kell, hogy legyen, hanem a zsidó heroizmus és a zsidó áldozatkészség munkaterülete, mely előtt össze kell omoljanak az antiszemitizmus összes frázisai és ahol a zsidó genius friss teremtő ereje újól kifarjad.

A második legfontosabb teendő: az átrétegződés. Ezt az átrétegződést nem azért kell csinálnunk, mert egyes foglalkozási ágakból kiszorítanak bennünket, ez csupán egy negatív reakció volna, hanem abból a belső felismerésből, hogy egy egyoldalú gazdasági rétegződés úgy gazdasági, mint kulturális vonatkozásban egészségtelen és veszélyes. Egy egyoldalú rétegződés egyoldalú szokásokat, egyoldalú beidegződést és egyoldalú kulturát fejleszt ki. Egyoldalú rétegződés nem tud ellenállani nemcsak ellenséges tendenciájú kormányintézkedéseknek, vagy társadalmi megmozdulásoknak, de nem tud ellenállani még a lassu vagy akár forradalmi gazdasági átalakulásoknak sem. Eszre kell vennünk pl. hogy a terjedő szövetkezeti mozgalom minden antiszemita tendencia nélkül is tönkretetheti a zsidóságot egy óriási réteget.

Ez az átrétegződési folyamat éppoly heroizmust és áldozatkészséget követel, mint a zsidó állam felépítése, sőt a kettő párhuzamosan kell haladnia és egymást kiegészíti. A zsidó anya és a zsidó apa le kell mondjon arról, az átrétegződés, hogy gyermekének könnyű és gondtalan életet biztosítson éppen a gyermeke érdekében, mert azt amugysem tudja biztosítani. Ebben az átrétegződési folyamatban, amely csakis a produktív pályák irányában haladhat, egyáltalán, nem szabad tekintettel lennünk, hogy mit szólnak hozzá ellenfeleink. Ha meg vagyunk győződve, hogy ez az erkölcsiség és a jövő útja, akkor semmi se tántorítson el bennünket attól.

Az átrétegződés módjai nem tartoznak...

sorok keretébe, csak annyit említek, hogy a produktív átrétegződés részére csak két teret van: az ipar és a mezőgazdaság. Ha a mezőgazdasági átrétegződés útjába sok akadály is tornyosul, ezek korántsem lelkiz-

hetetlenek. Viszont ezen a téren még oly sok a teendő, még oly sok a főrőhely, hogy ennek segítségével a zsidó kérdést el lehet intézni.

Szilágyi Lajos

Aki magánéletet akar élni, ne menjen filmszínésznek

Egy angol kereskedő leleplezése a filmmetropolisról. Hollywood inkognitójában. Sztárok szomorú élete

Hollywood, szeptember 23. Most jelent meg Londonban egy könyv, amelynek „Hollywood inkognitójában” a címe. A könyv szerzője egy ismert londoni üzletember: Nils Holstius, aki mint regényíró is már több ízben szerepelt. A gazdag angol kereskedő hathónapi szabadságot vett ki és meglátogatta Hollywoodot részben azért, hogy tapasztalatokat gyűjtson, részben pedig azért, hogy forgatókönyveket írjon és ezeket elhelyezze.

Ódáig nem jutott, hogy forgatókönyvet írjon volna, annak ellenére, hogy Hollywoodban sem volt éppen ismeretlen ember. Számtalan ésszekötötés és ajánlólevél fölött rendelkezett és mégsem sikerült neki egyetlen megbízást kapni, pedig ingyen akart dolgozni. A hollywoodi sztárok prominensei, a produkciók igazgatói és vezetői sokszor találkoztak vele. Holstius megbeszéléseket folytatott velük, de a megállapodásokat egyetlen egy esetben sem tartották be.

Hollywood tehát a forgatókönyv írója szempontjából az angol kereskedő számára nem jelentett éppen sikert, de az utat azért mégsem tette meg hiába. Mikor Londonba visszaérkezett könyvet írt az amerikai filmvárosról, amelyben összegezi benyomásait. A könyv valóban érdekes, mert Hollywoodot, mint olyan ember írja meg, akinek alkalmal volt a város inkognitójában látni.

Dixie táncosnő és Tom artista megható története

Holstius sofőrök, pincérek és munkások között sok barátot szerzett. Megismerte tehát Hollywoodnak azokat az oldalait, amelyek különben ismeretlenek. Az a téma, amit könyvében feldolgozott, legalább is annyira „szenzációs”, mint azok a szenzációk, amelyeket Hollywoodtól megszoktunk.

Itt van például egy kis táncosnőnek, Dixienek megható története. Eredetileg természetesen filmszínész nő akart lenni és ma egy szódavizkimérés alkalmazottja. Hollywoodban minden géparókiasszony, elárúsító és pincérnő természetesen Greta Garbo karrierjére vágyik, de legalább is Ginger Rogers karrierjére lebeg a szeme előtt, aki kórístaleányból világsztár lett. A kis táncosnő kerestet valakit, aki protezsálná, hogy próbafelvételhez jusson.

Eveken keresztül kopált és megalázta magát, de ennek ellenére nem sikerült a terve. Dixie ma 23 éves és annak ellenére, hogy még igen fiatal, föl kellett hagynia minden reménnyel. Mert bármennyire neveltségese is: Hollywoodban egy 23 éves leány túl öreg a filmhez.

A kis Dixie egyetlen álma ma már csak annyi pénz keresni, hogy egy kutyát tarthasson magának.

Tom viszont artista volt és varietében kezdte feleségével együtt. Azután kénytelen volt visszatérni a varietéhez, mert a film-álom nem sikerült. Felesége filmszínész nő volt és gyermekszerepeket játszott különböző stúdiókban, de egyszerre Hollywoodban divatba jött a valódi gyermekek foglalkoztatása, úgyhogy Tom felesége az egyik napról amásikra foglalkozás nélkül maradt. Tom ebédszünet alatt — s ez csak egy félóra — negyedórát telefonál a feleségével és egész héten annak örülnek, hogy a szombat délutánt együtt tölthetik, amikor félnap szabadságuk van.

Filmsztárok kényeszerubbonyban

Hollywood az európai ember számára a karrier csúcspontját jelenti: fantasztikus fizetéseket, világhírt és olyan munkát, amely teljesen kielégíti az embert. Európában talán alig van ember, aki nem csodálne egy hollywoodi filmsztárral. Persze közelről másképp fest ez a dolog és aki el-

kerül Hollywoodba, mint Holstius és inkognitójában figyelni az ottani életet, más benyomásokat szerez.

A filmsztárok élete sanyargatott, szigorúan körülhatárolt: a filmsztárok úgyszólván kényeszerubbonyban mozognak.

Pontosan meg van határozva, sőt szerződésileg kikötve, kinek mit szabad ennie, Clark Gable, Leslie Howard és Robert Montgomery nem pólozhatnak, mert valami baj történhetne velük. Claudette Colbert nem teniszezhet, mert súlyából veszíthetne, Gary Cooper pontosan meghatározott kilométermenységet tehet csak meg naponta kocsijával. Másoknak nem szabad korcsolyáznok, nem szabad magukat a naptól süttetniük, mert ez a kamara-fölvétel szempontjából lerontja az arcbőrt. Vannak olyanok is, akiknek a szerződés értelmében nem szabad házasodniok. Silvia Sydneinek például nem szabad hegyet mászni.

Rendszerint olyan dolgoktól tiltják a filmsztárokat, amiket egyébként mint kedvene foglalkozásukat művelnék.

Magánélettel rendelkező ember nem lehet filmsztár

Aki magánéletet akar élni, ne menjen a filmhez, mert nincs rá esélye, hogy sztár lehessen belőle. A sztár nem ehet, nem lakhat és nem utazhat, mint normális ember. Mindenütt rengeteg eriber csodálja és bámulja, ami az első héten lehet

ÜZLETI KÖNYVEK

felkeltetése és vezetése
Kereskedelmi társaságok

alapítása
Adó-ügyben
és bármely

Kereskedelmi ügyben
keresse fel a

FIDES
Schiessel Richard

Treuhand vállalatát
CLUJ, Str. Iuliu Maniu 39. Tel. 23-98

még kellemes és a hiru embernek tetszik, később azonban elviselhetetlen. Ha valaki szenzibilis, akkor megérti, miért bujlik el Greta Garbo az emberek elől és miért kell neki ezer trükköt kieszelnie, hogy a tömeg elől menekülhessen. Ha Marlene Dietrich egy párizsi vendéglőben megjelenik, halálos csend áll be és mindenki őt bámulja. Csoda, hogy a falat nem akad a torkán. Nem kell hangsúlyozni, hogy a filmjártás maga sem éppen játék.

Rendszerint reggel hatkor kezdődik a munka és kis megszakításokkal késő estig tart. Aki egyszer végignézte, hogyan forgatnak egy jelenetet, az meg van róla győződve, hogy az csak idegösszeomlással fejeződhetik be. A filmszínészek és színésznők szerződésileg kötelezve vannak arra, hogy a felvételek pillanataiban jól nézzenek ki és jól hassanak.

Amellett egy rossz kritika vagy egy rossz film tönkretethet egy egész karriert huszonnégy óra alatt. Az addig kerestet pénz a filmsztár természetesen költséges életmódja mellett régen elköltötte és ha baj történik vele, koldusszegényen marad. Az új karrier természetesen sokkal nehezebb a réginél, de van olyan is, aki többször meggazdagodott.

Cuzizmus az iskolákban

Mire tanítja egy városi mérnök a bucaresti elemista lányokat

Bucuresti, szeptember 23. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt hivatalos lapja, a Dreptatea, mai számában az iskolákban kifejtett cuzista propagandát teszi szóvá. A lap rámutat arra, hogy a cuzista tanok bünsök iskolaigazgatók és tanárok segítségével főleg az iskolákban találunk talajra. Ezzel kapcsolatosan a lap a következőket írja:

„A bucaresti Kék kerület technikai ügyosztályánál működik egy Mucichescu nevű építész-mérnök, notórius cuzista, a kerület „lánczásainak” főnöke. A napokban ez a mérnök a 25. számú leány-elemi iskolába ment, ahol bizonyos községi munkálatokat kellett ellenőriznie. Az iskolás lányok az előírásos strajer köszöntéssel fogadták: „Egészséget!” A cuzista építész ur felháborodott és megdorgálta a lányokat, ki-

jelentve előttük, hogy ezentul ne strajer köszöntéssel fogadják a látogatókat, hanem a lánczások köszöntésével: „Győzelem!”.

A gogo-cuzista ágens merészsége tulságosan nagy. Mindenesetre büntársa volt az iskola igazgatónője, bizonyos Natalia Foca nevű asszony is. A közoktatásügyi minisztérium milyen intézkedéseket hajlandó tenni az igazgatónő ellen, aki a strajer szervezetet a gogo-cuzizmussal akarja felcserélni? A Kék kerület milyen intézkedéseket hajlandó tenni e tisztviselője ellen, aki ahelyett, hogy hivatását látná el, politikai propagandát fejt ki az iskolában. Pontos választ várunk, mert el vagyunk határozva arra, hogy nem engedünk tenyészni efféle visszaéléseket.”

„Európa” rendezés miniszteri engedély alapján

Okt.
14—20

Utlevel nélkül 7 napra,

sportkülönvonattal Budapestre, Bécsbe, Prágába

Részvételi díj a közös utlevél és vizum költségeivel együtt

Cluj—Budapest—Cluj lei 1450

Jelentkezés az Uj Kelet Kiadóhivatalában, vidéken a fiókszerkesztőségeknél.

Kérjen részletes prospektust!

Kérjen részletes prospektust!

Uj nürnbergi zsidó

Nürnberg, szeptember 23. A pártkongresszusra tudvaleg bitották el a náciak a külföldi diplomatáit, hogy nem lesz megnyilatkozásoknak a tanácsoszon. Am, aki azt hiszi, hogy a kongresszus zsidóasztól melet lesz a náciaknak, alapos Nemcsak Göbbels beszéde, leggyűlöletesebb antiszemita tól, hanem Hitler záróbeszéd agitáció volt a zsidóság el-

Abban mindenesetre kért kongresszus az előbbi urak lekezetektől, hogy nem hozgos zsidótörvényeket. Er nem volt meg a lehetőség, kongresszusok ugyanis már végezték ezirányu munkájukat, mindazon törvények zsidók jogfosztására és lenyulhatnak. Valami azonban történt. A nemzeti szocialisták közlénye a következő törnürnbergi pártkongresszus san:

„Minden németnek jog helyesnek tartja, megtag zsidótól a napi szükségélelmickek és egyéb vagy lakóhelyiség bérbes

Egyenlő „jogról” van szmerik a nemzeti szocialistától tartanak, hogy ebből a több kényszer is lehet.

„Egy idegen faj turája”

A nemzeti szocialista lap teljes terjedelmében közli amelyet Hitler a nürnbergi szus záróülésén tartott és a adónak” minősít a berlini A beszéd maga gyűlöletes k zsidóság ellen. Hitler abbó hogy a népek életharcában törvények és nem a Népszafusai mérvadó”. Az őss lamok eredetileg kis fajm letkeztek. Oroszországban u fajmagnak a behatolás tudott csak győzelmet elér kisebbségnek sikerült a pr zetésének kézbekerítésével. sadalmi és állami vezetést idegen faj brutális diktatua ja a hatalmat az orosz né zsidó fajmag más népe ugyanilyen célokra tettek Oroszországban támaszt és vábbi terjeszkedésére. Ezé sé nőtte ki magát ez a pro igr, vagy egy dűllőre kell — A zsidó faj hivatlanul pek életébe. Ennek a zsidó nek, amely a gazdanépek sikerül a kereskedelmi be dulva, egyre nagyobb polit is szert tenni. A gazdasági bajok elősegítik ennek, a z tal megszervezett bolsevis lének romboló támadás ezeknek a támadásoknak vsta forradalom, az új ide proletáriátus fölötti hatalm

A zsidóság nem f

— De ne higyjék, hogy lemileg és morális tekintet gazdanépeknek, hanem m zásban alacsonyabbrendű. egy pillantást a zsidóság b lentőségére és nézzék meg beriség valóban értéktelje A zsidóság elfoglalhatja e ban az értelemiségi pozíciók zalékát, még sem tekinthet remtő elemeknek. A zsidós

Uj nürnbergi zsidótörvény

Zsidónak nem kell élelmiszert eladni, lakást bérbeadni...

Nürnberg, szeptember 23. A nürnbergi pártkongresszusra tudvalevően azzal csábították el a náciak a külföldi hatalmak diplomatáit, hogy nem lesznek gyűlöletes megnyilatkozásoknak a tanui ezen a kongresszuson. Am, aki azt hitte, hogy ez a kongresszus zsidózástól mentes gyűlekezete lesz a náciaknak, alaposan csalódott. Nemcsak Göbbels beszéde hemzsegett a leggyűlöletesebb antiszemita kijelentésektől, hanem Hitler záróbeszéde is féktelen agitáció volt a zsidóság ellen.

Az új törvény

Abban mindenestre különbözött ez a kongresszus az előbbi nürnbergi pártgyűlekezetektől, hogy nem hozott újabb hangos zsidótörvényeket. Erre egyszerűen nem volt meg a lehetőség. Az eddigi pártkongresszusok ugyanis maradéktalanul elvégezték ezirányú munkájukat és megszavazták mindazon törvényeket, amelyek a zsidók jogfosztására és lealázására irányulhatnak. Valami azonban mégis történt. A nemzeti szocialista párt hivatalos közlönye a következő törvényt közli a nürnbergi pártkongresszussal kapcsolatosan:

„Minden németnek jogában áll, ha helyesnek tartja, megtagadni bármelyik zsidótól a napi szükségletekhez tartozó élelmiszereket és egyéb árukat eladását, vagy lakóhelyiség bérbeadását.”

Egyenlő „jogról” van szó, de akik ismerik a nemzeti szocialista rendszert, attól tartanak, hogy ebből a jogból előbb-utóbb kényszer is lehet.

„Egy idegen faj brutális diktatúrája”

A nemzeti szocialista lapok, egyébként teljes terjedelmében közlik azt a beszédet amelyet Hitler a nürnbergi pártkongresszus záróülésén tartott és amelyet „irányadóknak” minősít a berlini hivatalos sajtó. A beszéd maga gyűlöletes kirohanás volt a zsidóság ellen. Hitler abból indult ki, hogy a népek életharcában „a természeti törvények és nem a Népszövetség paragrafusai mérvadóak”. Az összes európai államok eredetileg kis fajmagok körül keletkeztek. Oroszországban is egyedül egy új fajmagnak a behatolása és támadása tudott csak győzelmet elérni. Itt a zsidó kisebbségnek sikerült a proletáriátus vezetésének kézbekerítésével a régebbi társadalmi és állami vezetést elűzni. Egy idegen faj brutális diktatúrája gyakorolja a hatalmat az orosz nép fölött. De ez a zsidó fajmag más népek életében is ugyanilyen célokra törekszik és a mai Oroszországban támaszt és hidat lát tovább terjeszkedésére. Ezért világkérdésé nőtte ki magát ez a probléma, amelyet így, vagy úgy dűlőre kell vinni.

— A zsidó faj hivatlanul hatol be a népek életébe. Ennek a zsidó fajközösségnek, amely a gazdanépek nyelvében beszél, sikerül a kereskedelmi befolyásból kiindulva, egyre nagyobb politikai befolyásra is szert tenni. A gazdasági és társadalmi bajok elősegítik ennek, a zsidó elemek által megszervezett bolsevista internacionálénak romboló támadásait. A végcélja ezeknek a támadásoknak a döntő bolsevista forradalom, az új idegen uraknak a proletáriátus fölötti hatalma.

A zsidóság nem teremti kulturát

— De ne higgyék, hogy ez a faj szellemileg és morális tekintetben fölötté áll a gazdanépeknek, hanem mindkét vonatkozásban alacsonyabbrendű. Vessenek csak egy pillantást a zsidóság kereskedelmi jelentőségére és nézzék meg azután az emberiség valóban értékteljes felfedezéseit. A zsidóság elfoglalhatja egyes országokban az értelmiségi pozíciók kilencven százalékát, még sem tekinthető a kultura teremtő elemeinek. A zsidóság alkotó szem-

Hitler ismét a zsidók világorradalmi törekvéseiről beszélt

pontból teljesen tehetségtelen faj. Ezért, ha uralkodni akar, a többi népek eddigi uralkodó intellektuális rétegeinek véres kiirtásához kell, hogy folyamodjék. A nemzeti szocializmus azonban egyszer és mindenkorra végeztet ezekkel az arrogáns tudatlanokkal. Mint demokraták sem tudták kihasználni a demokrácia lehetőségeit, mint szociáldemokraták képtelenek voltak a tömegek vezetésére és mint kommunisták sem tudták levonni a remélt konzekvenciákat az általános összeomlásból. És mindez azért, mert utjukban állott a nemzeti szocializmus. Mi nemzeti nemzeti szocialisták ezért biztosak vagyunk önmagunk erejében és államunk törhetetlen voltában. De veszélyben látjuk a világ többi országait, mert nem akarják látni, hogy a proletáriátus diktatúrája a zsidó intellektuális önkényuralma. A mai proletár Szovjetországban zsidók

foglalják el a vezető állások 98 százalékát. Ami azt jelenti: nem a proletáriátus diktál, hanem az a faj, amelynek Dávid-csillaga is az ugynevezett proletár állam szimbóluma is.

— Németországban is tanui lehetünk ennek a jelenségnek. Kik voltak a mi bajor tanácsköztársaságunk vezetői? Zsidók voltak! És ugyanez volt Magyarországon és ugyanez történt ma Spanyolország egy részében is, amelyet még nem tudott visszahódítani magának a valóságos spanyol nép. Ezért nem kétséges, hogy a legtöbb országban nem a fasiszták, hanem a zsidó elemek azok, akik aláaknázzák a demokráciát. Spanyolországban a zsidó bolsevizmus a demokrácia kerülőútján át nyílt forradalomhoz vezetett. Közömbösek lehetünk ezen jelenségekkel szemben? A nemzeti szocialista Németország feszült érdeklődéssel kíséri a zsidó világorradal-

Pop Valer körlevele — csak átmeneti intézkedés

A behozatali jog és az iparpártolási törvény kedvezményeinek megvonásával sújják az „engedetlen” vállalatokat

Bucuresti, szeptember 23. (Az Uj Kelet tud.) A Lupta jelentése szerint Pop Valer iparügyi miniszter körlevele csupán a bevezetője kívánt lenni azoknak az intézkedéseknek, amelyeket a kormány a vállalatok nacionalizálása terén foganatosítani készül. Mint ismeretes, az elmúlt héten erdélyi, bánáti és bukovinai vállalatok kapták meg az iparügyi minisztérium felszólítását. Ezen a héten kimentek az újabb körlevelek is, amelyek ezuttal beszarabiai és a régi királyságbeli vállalatokat szólították fel a személyzet etnikai összetételének megváltoztatására.

A lap szerint a minisztériumnak máris tudomására jutott, hogy több vállalat nem akar alkalmazkodni a körlevélben foglalt felszólításhoz és ezért szankciók foganatosítását határozták el. Azoktól a kisebb vállalatoktól, amelyek nem hajlják végre a körlevél rendelkezéseit, megvonják a behozatali jogot, valamint az iparpártolási törvény kedvezményeit. Ezt az intézkedést a minisztérium elegendőnek tartja ahhoz, hogy törvény nélkül is biztosítsa a román elem megfelelő etnikai arányszámát a vállalatokban.

A körlevél végrehajtása után újabb intézkedések következnek, amelyeknek célja, hogy minden vonalon, az alkalmazottak összes kategóriáinál 75 százalékra emeljék fel a románok arányszámát. A minisztérium egyébként most dolgozik pontos statisztika összeállításán és ennek alapján fogják a körlevél végrehajtását ellenőrizni.

Select Muzgó
Ma, pénteken nagy premier!

Sonja Henie
a műkorcsolyázás világbajnoknéjének első filmremeke:

Jéghercegnő
pompás kiállítású vígjáték, csodás jégbalettel.

SZEREBLEM! MUZSIKA! VIDAM-SÁG! HUMOR!

A többi szerepekben:
A 3 RITZ BROTHERS, Amerika közkezdvelt komikusai.

Don Ameche, Jean Hersholt
Műsoron kívül hangos híradó!

A lengyel kormány szenzációs nyilatkozata a zsidó állam ügyében

„Palesztinának be kell fogadnia az egész zsidó bevándorlást”

Varsó, szeptember 23. A Pat hivatalos lengyel távirati iroda feltűnést keltő nyilatkozatot közöl a lengyel kormány nevében Palesztina politikai jövőjét illetően. A nyilatkozat szövege így hangzik:

„A lengyel kormány véleménye szerint a zsidók elhelyezése nemcsak szellemi-politikai bázist kell, hogy nyújtson számukra, hanem igazolnia kell a Balfour-deklarációhoz fűzött reményeket. Vagyis Palesztina a nagy zsidó tömegek és nem privilegizált zsidók maroknyi csoportjának otthona kell, hogy legyen.

Ettől az elvtől lelkesítve, a lengyel kormány újból vizsgálat tárgyává teszi azokat a javsálatokat, amelyeket az angol

kormány Palesztina alkotmányának módosítására nézve fog előterjeszteni.

A lengyel kormány tökéletesen egyetért a mandátumbizottság jelentésének konkluzióival a zsidó nemzeti otthont illetően, számolva azzal, hogy ennek az otthonnak úgy kell elrendeződnie, hogy előmozdítsa Palesztina gazdasági fejlődését és alkalmasnak bizonyuljon arra, hogy „befogadja az egész zsidó bevándorlást.”

A lengyel kormány meg van győződve arról, hogy a mandatárius hatalom szem előtt fogja tartani a palesztinai problémának ezen lényegbe vágó tényezőit, a végleges palesztinai alkotmány kidolgozása folyamán.”

mosítás törekvéseit Spanyolországban. Minden ilyen kísérletben újabb terjeszkedését látjuk a bolsevizmusnak Európában, ami egyet jelent az európai egyensúly eltolódásával. De végül is itt áll a német nemzet germán birodalma.

Elutazott Prágából a Masaryk temetésén résztvevő román küldöttség

Prága, szeptember 23. A Masaryk temetésére utazott román küldöttség tegnap este elhagyta Csehszlovákia fővárosát. Az állomáson Milán Hodza csehszlovák miniszterelnök búcsuzott a küldöttség tagjaitól: Manu tábornoktól, Tatarescu miniszterelnöktől, Saveanutól, Alexandru Lapedatutól, Glatz tábornoktól és Sibicianutól. Mialatt Tatarescu miniszterelnök Hodza Milán csehszlovák miniszterelnökkel beszélgetett, a küldöttség búcsuztatására megjelent előkelőségek az elsőosztályú váróterembe vonultak vissza, ahol ki-rendelt zenekar a román himnuszot intónálta. A román küldöttség tagjai ezután felszálltak a vagonokba és a szerelvény kigördült a Wilson-pályaudvarról.

Atmenetileg Hendrik de Man szocialista pénzügyminiszter vezeti át a belga kormány vezetését

Brüsszel, szeptember 23. (Rador.) Politikai körökben általában kedveznek azon megoldásnak, hogy van Zeeland maradjon a kormány élén, de a helyzet tisztázására tartanak igényt. Azt hiszik, hogy nem fog válság beállni, hanem van Zeeland egy-, vagy kéthavi szabadságra megy és Hendrik de Man szocialista pénzügyminiszter fogja addig a miniszterelnöki teendőket ellátni. Az uralkodó ma kihallgatáson fogadta de Mant. A belpolitikai helyzet tisztázása még e hét vége előtt megtörténik.

— Vér-, bőr- és idegbajosok igyanak reggelként felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregteleníti a gyomor-bélcsatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja. Az orvosok ajánlják.

— Chautemps miniszterelnök beszéde a „békes testvériségről”. Párizsból jelentik: Chautemps miniszterelnök beszédét mondott a francia tartalékos tisztek értekezletének záróvacsoráján. A francia kormány — mondotta — szennvedélyesen a béke híve. Emlékezzünk vissza — folytatta a miniszterelnök —, milyen reményekkel töltött el bennünket a háború befejezése után a Népszövetség megalakítása. Ma már nagyon eltávolodtunk ettől a gondolatától, de mi továbbra is híven ki akarunk tartani mellette. Mindamellett tudjuk, hogy ez a gondolat nem elégséges a béke biztosítására és éppen ezért ragaszkodunk a nemzetvédelemhez. Minden törekvésünk az, hogy békében éljünk minden nemzettel, akár milyen a belső államformája. Nem adjuk fel a reményt, hogy egy napon valósággá váljék mindannyiunk álma, hogy békes testvériségben fog élni az egész emberiség.

NYVEK
vezetése
delmi
gok
ben
ly
Ügyben
el a
ES
Richard
állalatát
niu 39. Tel. 28-98
embernek tetszik
hetetlen. Ha valaki
érti, miért bujlik el
elől és miért kell
elnie, hogy a tömeg
a Marlene Dietrich
en megjelenik, ha-
mindenki öt bámulja.
nem akad a torkán.
zni, hogy a filmját-
káték.
atkor kezdődik a
kításokkal késő es-
végignézte, hogyan
t, az meg van róla
k idegösszeomlással
filmszínészek és szí-
előteleve vannak ar-
pillanataiban jö-
ssanak.
kritika vagy egy
egy egész karriert
Az addig keresett
mészetesen költségek
en elköltötte és ha
üsszegényen marad-
zetesen sokkal nehe-
n olyan is, aki több-

nkban

sta lányokat

y ezentul ne strajc
a látogatókat, ha
szöntésével: „Győze-
ns merészsége tul-
sre büntőrsége volt
je, bizonyos Natali
is. A közoktatásügy
intézkedéseket haj-
gatón ellen, aki a
a gogo-cuzismussa
Kék kerület milyen
adó tenni e tisztvis-
ett, hogy hivatásá-
popagandát fejt ki a
élaszt várunk, mer
a arra, hogy nem en-
éle visszaéléseket.”

ly alapján

lkül

a,
attal

ragába

együtt

ei 1450

szűségeknél.
szletes prospektust!

Jövünk! Jövünk!

A danovica- és csernovicemegei választások. A jobboldal felkészül... és a nemzeti parasztpárt arat. Kibővült a Cuza-Goga-Lazurica front. Antonescu Rotschildnál...

Bucuresti, szeptember 23. Goga hivatalosa, a „Tara Noastra” napról-napra türelmetlenebbül sürgeti a kormányutódítás kérdésének a megoldását. Legutóbbi számában föl is tette a kérdést: „Kíváncsiak vagyunk, vajjon Tatarescu után ki kerül kormányra?”

Érdekes, hogy ezelőtt nem is tettek fel ilyen kérdést. Egyszerűen ez volt a jelszó: — Jövünk! Jövünk!

Közben Dambovica megye újabb 111 községének a választási eredményét hozták nyilvánosságra: A liberálistáért 15 ezer 706; a nemzeti parasztpárt 11.602, a vaidisták 2240, a gogo-cuzisták 2064 szavazatot kaptak.

De lezajlottak Csernovic megyében is a községi választások. A megye községeinek a fele választott. Az a fele, amely a liberálistáknak jobban konveniólt.

Ez a választási körzet mindig jó talaja volt a cuzismusnak s általában az a vélemény alakult ki, hogy ezuttal is az antiszemita fogják győzni.

Az eredmény bombaként hatott politikai körökben. Kiderült, hogy Robu, az öreg Cuza jobbkeze, hiába járta be „vezérkarával” a falvakat s hiába eskette meg a népet, hogy rászavaz, az urnákból a következő eredmények jöttek ki:

Nemzeti parasztpárt 5870 szavazat, 120 mandátum. Liberálisták 2748 szavazat, 58 mandátum, gogo-cuzisták 66 szavazat és 2 mandátum.

A jobboldal felkészül a hatalom átvételére. Fuziók tárgyalásokat folytat. A sajtó, a közvélemény, a hangulat, Stellan Popescu, Iie Radulescu, Manoilescu, Cantacuzino generális, Miron Cristea patriárka, Iorga, az összes nagyok, mind jobboldaliak.

— Jövünk! Jövünk! a jelszavuk — csak egy hiányzik: a választók hozzájárulása. A jobboldalra 66 szavazat esik, mialatt a nemzeti parasztpártra, a gyűlölt, lebecsült nemzeti parasztpártra, 5.870-en szavaznak.

A hálátlan választók nem akarják megérteni az idők intó szavát s csuf megszokásból, megrögzött csökönységéből, tovább is az elzsidósodott pártokra szavaznak.

Utótt az utolsó óra. Ha most nem, akkor mikor? Cuza összefogott Gogával; Cuza-Goga összefogott Lazuricával; Cuza-Goga-Lazurica összefogott Averescuval.

Létrejött a nagy „nemzeti-front”.

Értesülünk szerint, Goga Turmu-Severinben felkereste régi vezérét, (On revient toujours), akit oly elegánsan faképnél hagyott hat évvel ezelőtt s felajánlotta neki: lépjen be... és Averescu marsall állítólág belépett; Trancu Jasival, Papacosteavall együtt. Miután jelenleg az elnöki állások a következőképpen vannak betöltve: Goga aktiv-elnök, Cuza legfőbb elnök, Averescu valószínűleg vezérelnék lesz.

Szó van róla, hogy Argetoianu is belép.

Tragédiát okozott a papírsárkány

Arad, szeptember 23. (Az Uj Kelet tud.) Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap az aradi álomás közelében. Dalca János CFR váltóór észrevette, hogy egy fúcska sárkányt eresztett fel, amely megakadt a villanydrótban. A váltóór látta, hogy a gyermek ki akarja szabadítani a sárkányt a villanydrótok közül és akkor segítségére sietett. A papírsárkányt tartó zsinaghoz nyúlt, hogy egy rántással megoldja a gyermek játékszerét, de a következő pillanatban holtan rogyott össze. Amint a vizsgálatból kiderült, a papírsárkányt jölvetető vékony dróton eresztette fel a fúcska, amely a villanydróttal érintkezve, a hatalmas feszültségű áramot a szerencsétlen ember testébe vezette, amely nyomban végzett vele. A tragikus véget ért váltóórt két árvája és felesége gyászolja.

Az új és friss erőkre nagy szükség van, mert a dezertálás egyre gyakoribbakká válnak a gogo-cuzista táborban. Ianculescu képviselő után, aki a caracalmegei tagozat éléről lépett át a liberálistákhoz, most a lasimegei tagozat alelnöke, Ion Axinte lépett át a liberális pártba. De a két eset nem elszigetelt jelenség. A gogo-

cuzista táborban pánik van. A régi gogisták, akik 6 évvel ezelőtt avereszkánusok voltak, nem tudják elviselni a szégyent, hogy árúként ide-oda kínálják fel őket.

A választások különösen Erdélyben képeztek katasztrófát a gogo-cuzisták számára. Erre való tekintettel a nagy párt főtitkára, Gh. Cuza, az öreg Cuza fia, egy hónapi tartózkodásra Erdélybe utazott.

Genfi távirat szerint Antonescu külügyminiszter, aki jelenleg Romániát a Népszövetség előtt képviseli, báró Rotschild vendége volt, intim ebéden. (—del)

KÖZGAZDASÁG

A kis jövedelmek védelme az adóztatásnál

Az adótárgyalások befejezést nyertek és a fellebbezések legnagyobb része is letárgyalva, bár — mint utóbban értesülünk — még 300 fellebbezés vár az október havában újból összeülő kolozsvári fellebbezési bizottság előtt való letárgyalásra. Hátralékosok még a felülvizsgálati tárgyalások azon ügyekben, melyekben akár a kinstár, akár az adózók a fellebbezési bizottság határozatával szemben a bírósághoz fordultak.

Az adózók panaszokdnak az adóknak fizetési képességüket meghaladó megállapítása miatt, viszont a kinstár sincs meglegedve a kivetések eredményével, bár azok emelkedése, a hivatalos összeállítások szerint, mágnégeknél 50%, részvénytársaságoknál 120%-os emelkedést eredményezett.

Végre pedig rámutattunk korábbi számunkban már számszerűleg is, hogy az állami bevételek az előző évvel szemben lényegesen emelkedtek, sőt már eddig is a költségvetést 1 milliárd lejell felülmúlták, mit a kormány a gazdasági válság enyhülésével és ezzel kapcsolatosan az adózók fokozott fizetőképességével indokol.

Azt kellene hinnünk, hogy mindezen tények és indokolások mellett a kinstárnak meg kell elégednie lennie az adózók teljesítésével és viszont az utóbbiak sem zsongolhatnak oly adóviselés ellen, mely megnövekedett jövedelmükkel arányban áll.

Az állam mindenesetre meg lehet elégedve az államháztartás menetével, de vizsgálatra szorul az adózók panasza a közterhek olymértvű növekedése ellen, melyek kihatásukban, kapcsolatosan az állam gazdasági politikájával, egyes osztályokra oly mérvben nehezedik, drágaságot eredményeztek, hogy azok egzisztenciális lehetőségét veszélyeztetik. Az élelmiszerek, ruházatok, tűzifa és az összes szükségleti cikkek árainak rohamos emelkedése távolról sem terheli egyenlő arányban az ország egyes polgárait. Az ország gazdasági politikájának konjunkturalis előnyeit élvezők könnyen túleszik magukat az emelkedő drágaságon, melynek gyümölcsei által bőven kárpótolva vannak, de a kiskereskedő, kispáros és a fixjévedelmű alkalmazottak nyögnek a terheit.

Az adók elbírálásánál kétségtelenül első sorban az állam szükségleteiből kell kiindulnunk, melyek kül- és belpolitikai viszonyokból adódnak. Jól tudjuk, hogy az államnak rendkívül nagy szükségletei vannak, melyek talán sohasem értek el oly óriási számokat, mint ma és tudjuk azt is, hogy azok sürgőssége halasztást nem tűr. Kétségtelen az is, hogy az állam jogi, erkölcsi, politikai és gazdasági szervezet, mely polgárainak társadalmi rendjét élet- és vagyonbiztonságát biztosítja és miként felsőbbeségét minden airtvalója felett gyakorolja, annak javai felett is rendelkezik és ezen szuverenitásánál fogva a javak birtokosaitól teljesítményt is követelhet. E jog gyakorlásának mérve azonban különböző szempontokból korlátozott, melyek mérlegelése és figyelembevétele a modern államok pénzügyi jogrendszerében jut kifejezésre.

A román pénzügyi jog is erre az alapra van felépítve és az állam szükségleteit első sorban polgárainak jövedelméből fedezi, de nincs korlátozva abban sem, hogy jogát polgárainak vagyonára is kiterjessze, ha a törvényhozás azt megadótáztatásra alkalmassak találja.

Az állam szükségleteinek adókból fedezendő részben polgárainak jövedelméhez viszonyított közvetlenül kivetett adókból szedi be, részben oly módon, hogy egyes fogyasztási cikkekre fogyasztási adót állapít meg, melyet polgárai a fogyasztási adóval terheit cikkek fogyasztása arányában annak vétel-

árában rónak le. Az állam polgárainak hozzájárulását az állami terhekhez olyképp kell hogy berendezze, hogy az elsősorban a jövedelmek terhelje, másfelől pedig, hogy ezen hozzájárulások aránytalanul legyenek elosztva. A vagyonnak adó alá vonása csökkenti az ország gazdasági erejét, mert a töke termelés és nem fogyasztásra van szánva, viszont a terhek aránytalan elosztása nyomort és elégedetlenséget szül, melynek szociális kihatásai elmaradhatatlanok. Az államnak erkölcsi kötelessége, de az állami rend fenntartásának feltétele is, hogy minden egyes polgárának lét-fenntartási lehetőségét biztosítsa.

Aránylagos teherviselés alatt értjük, hogy az állam közvetlen adói megállapításánál azt a jövedelmet kell, hogy adóalappnak vegye, mely az életfenntartási szükségletek fedezése után az egyes adóalanyoknál mint felesleg mutatkozik. Távolról sem arányos, hogy az állam 70—80 ezer lej jövedelemmel bíró adózóját 15—20 ezer lejell adóztatja meg és ezzel szemben 600 ezer lej jövedelem után 140—150 ezer lej adót állapít meg. Míg az elsőnél az adó a létminimumot támadja meg, addig az utóbbi még a létminimum feletti többletnek csak kisebb részét adja le. Az adónak ily alapon való elosztása már azért sem minősíthető aránylagos teherviselésnek, mert míg az első egész jövedelmének elfogyasztásával újból adózik az államnak közvetett (fogyasztási) adók lerovásával, addig a nagyobb jövedelmű adózótársai jövedelmük jelentékeny részét a fogyasztásból kivonván, ez után nem járulnak közvetett adók alakjában az állam terhehez.

Miután pedig a drágaság fokmérője a kereset és életfenntartási lehetőség egymáshoz való viszonya, ugy ebből kitűnik, hogy első sorban azokat érinti, kiknek jövedelme a létminimumot sem éri el és érhető, hogy az adók azokat érintik leg súlyosabban.

A sokszor hangoztatott gazdasági fellendülés távolról sem általános és ha elismerjük, hogy az állam autarkikás politikája egyes termelési ágakban konjunkturalis helyzetet teremtett, ugy ez még gazdasági fellendülést nem jelent, hanem csakis az előbbiekre versenyen kívül helyezését éppen azon fogyasztók terhére, kiknek ezen konjunkturalisból részüik nincs.

A közvetlen adók szedése az állami bevételek kedvelt forrása, mert biztos, gyors, sőt olcsó beszedése mellett, az állam közvegelel köteleesség teljesítésének feltételezésével, minden adóeltitkolást kizár. De amennyire előnyös az adó ezen neme az állami pénzügyek szempontjából, épp oly igazságtalan az aránylagos teherviselés tekintetében és antiszociális a kisegzisztenciákkal szemben.

Az állam tehát a mai, a fogyasztás minden ágára kiterjesztett közvetlen adórendszer mellett és a pénzügyi és politikai okokból rákényszerített, de a drágaságot feltétlenül növel; autarkikás politikájának ellensúlyozására, kicsiny kerettel bíró polgárainak a közvetlen adó kivetésénél oly létminimumot kell az adó alól mentesíteni, mely a mai valódi helyzetnek megfelel és mely azok megélhetését lehetővé teszi.

Mentesíteni kell ily létminimumot minden kis jövedelemnél, legyen az kispáros, kiskereskedő, fixfizetésű alkalmazott, vagy szabadfoglalkozású és kárpótolhatja magát az állam a létminimumot messze túlháladó jövedelmeknél és azoknál, melyek éppen a drágaságot növelő rendkívüli viszonyoknak, az állam védelmének és rendkívüli nagy szükségletének köszönhetik létüket.

Schlesseil Richard

Üzleti hírek

A CAPS és a CFR között létrejött oly általános megegyezésről terjedtek el hírek, hogy az államvasut ezután mindennemű puha- és keményfa-szükségletét az erdőkincstár fogja beszerezni. E hírek szerint a vasut még arra is vállalkozott volna, hogy bizonyos investíciós tőkét bocsájt az erdőkincstár rendelkezésére. Meg kell állapítanunk, hogy az érdekelte fatermő magánvállalatok ezeket a híreket meglehetősen nyugodtan fogadták és többek között arra hivatkoznak, hogy a CAPS-nak annyira nincsen fája, hogy bizonyos régebb vállalat szállítási kötelezettségeinek eleget teendő, magánvállalatoktól kénytelen fát vásárolni.

Uj filzgyár alakult Bucurestiben. Aron Septimiu ügyvéd, a cluji Precup-féle Industrie de Páslá volt társtulajdonosa cseh érdekeltség bevonásával „Uzinele Románá de Páslá S. A.” Bucuresti, Str. Zidurile intré vii 20 szám alatt nemezgyárat létesített, ahol mindenféle ipari és műszaki nemezt fognak gyártani. A vállalat 1 millió lejes részvénytőkével indult és azt a következők jegyezték le: Sept. Aron 450.000, Sep. Sever Albini 205.000, R. Lauerermann Sluknov (CSR) 125.000, M. Lauerermann Sluknov (CSR) 125.000, Virgil Ongina 70.000, Octavian Aron 20.000, Alex. Morariu 5.000 lej. Az igazgatóság tagjai sorában a következők foglalnak helyet: Septimiu Aron és Sept. Sever Albini. Administrateur deleguék, Septimiu Aron, Sept. Sever Albini és Rudolf Lauerermann Sluknov.

Beszámolt az Uj Kelet arról, hogy betonvasban és kereskedelmi vasipari cikkekben meglehetősen hiány uralkodik, noha a Resita augusztus folyamán igen nagy mennyiségű betonvasat termelt. Minthogy azonban a többi vasipari vállalatok ezeknek a cikkeknek az előállítását ehannagolják, arra hivatkozik, hogy a mai árak mellett nem látják rentabilisnak, kilátás van a betonvas árának rövid időn belül való felemelésére.

„Record” cérnagyári részvénytársaság Dej alkalmazkodott a minimális adó bevezetésével teremtett megváltozott viszonyokhoz és céget részvénytársaságból egyéni céggé alakította át. A cérnagyár tulajdonképpen 1931-ben alakult, mint Noe Ferdinand egyéni cége. A vállalat 1935 február 28-án 400.000 lej alaptőkével családi jellegű részvénytársasággá alakult át. Nemrégiben Noe Ferdinand a somesi törvényszék céghivatalánál bejelentette, hogy a Record összes részvényei a birtokába kerültek, a vállalat részvénytársasági jellege ennek megfelelően megszűnt, azt töröltessék a társas cégek sorából és a cérnagyár ezután ismét egyéni céként folytatja tevékenységét.

A Banca Nationala október hatodikán nagyobb mennyiségű ipari részvényt fog árverés útján értékesíteni, mely részvények az illető iparvállalatok finanszírozó bankok által felvett és vissza nem fizetett kölcsönök révén kerültek a jegybank birtokába. Az árverésre kerülő papírok között szerepel 2020 darab Intrepinderile Foestiere Román részvény is, melyek darabonként 200 lejes kikiáltási áron kerülnek eladásra.

A Compania Generala a Industriilor Textile cég a bucaresti, Soseaua Villor 119 szám alatt egy kammagarmfonódat állít fel, melynek felszerelési munkálatai csaknem befejeződtek. Így a fonóda legrövidebb időn belül megkezdheti működését. A villamos ízem felszerelése céljából a németországi Maschlenfabrik Augsburg-Nürnberg cégtől rendeltek egy 1.500.000 lej értékű villamosmotort.

Bánáti gazdasági hírek

Tizenöt bányási község pere a Timis-Bega Folyamszindikátussal. A Bega-csatorna partján elterülő tizenöt bányási község a Timis-Bega Folyamszindikátusra kivetette a községi adókat, melyeket az utóbbi azon a címen tagadt meg, hogy egy 1934-ben életbe lépett törvény értelmében a szindikátus költségvetése kiegészítő részét képezi az általános állami büdzsének s ezért a szindikátus csak olyan összegeket fizethet ki, melyek ebben a költségvetésben szerepelnek. Mivel ezek az illetékek viszont a büdzsében nem kerültek be, a szindikátus ezuttal nem is fizethet. A községek most egységesen perre vitték az ügyet s a per kimenetele elé felfokozott érdeklődéssel tekintenek az egész Bányászbán.

Uj jeggyár Kafánsebesen. A Temesvári Sörgyár Részvénytársaság igazgatósága elhatározta, hogy karánsebesi fiókja mellett a mai követelményeknek megfelelő jeggyárat alapít. Az új gyár építési munkálataihoz már hozzá is láttak.

A temesvári Lakkgyár Rt. igazgatósága legutóbb megtartott ülésén elhatározta, hogy a gyár alaptőkéjét 5 millióról 7 millió lejre emeli.

Fo és va a CSU

Bucuresti, szept. 23. A a Osucsa és Poieni közti vonalra a 3501 számú vonalra küi indult el, Buze poieni bür a vonal fenn volt tartva töt, aki nem mérsékelte a Nicolae forgalmistát, amier módon a szerencsétlenségre

Összeszúrka

Cluj, szept. 23. A megrázó katasztrófa ugyancsak tragika pergett le tegnap éjszaka szemben lévő Simpson vendébe szerda este Alexandru E aki szintén a halálfonaton talatol. Francisc afölötti örömbörrel uszta me a vonatostért a Simpsonba és ott zenezgálva mulatozott. A szomszCot Stefan magánalkalmazot pincér, akik egy adott pillaték a cigányt az asztalukhoz parázs veszekedés támadt. A mélyzet azonban közbelépett lecsendesítette az illuminált. kiket kituszkoltak az uccára fele vette utját. A kocsmában velotróró ordítást hallottak hajnál szürkülésben a kocspésre Francisra bukkantak, hevert, nyakából patakzott a

Pillanatfelvétel

Huszonegy óra telt el m lenség óta, de az emberek nem tudnak szabadulni a borzalm sa alól. Mindenütt a vasuti leleteit tárgyalják s a főtéri k kata előtt, ahol már kifügge fotóriporterek helyszínen ké csoportostu állanak a kívárcsok.

Nem is lehet olyan egykőncsusi borzalmas az egyik a tak, még maguk előtt látják lenségig összeroncsolt hullák utas sapkákat, az egymás h verő vagonokat, a síró hozzá beesett arcait. Megpróbálunk pillanatfelvételt lerögzíteni az moru élményeiből.

A tehervon

szinte teljesen eltűnt s csak a tetőjére dobott deszkafal sejté dony és az utána következő csi között még volt egy vago bekövetkezése előtt. Nos, ebb hullott kalauzkocsiban tartöz tehervonat csaknem teljes k akik közül egyetlen ember Moise málház, aki az össze tában az ajtónál tartózkodott kldobta a kukoricásba. Kisek és karcimodással uszta me lenséget. Sápadtan ül a csuc ronján és mikor a jövénási új kezdik, csak mondatfördékk mében ott ül még a halálos szavasesen utítja fel emlékeit.

Amikor kirepültem, és a vagonok fordulnak le a tölgyon fájt minden tagom, ret tészel tovább hemperegtem a nekültem meg a biztos puszt dotta az öreg málház, majd itta a kezét, hogy ehessége láttomást.

Kiss Antal

Kiss Antal fékező hulláját bi holttesteket fedő zsákdará pedóval takarta te egy kegy nagy luksuz volt itten, me első perceiben ezeket a falubó dőket használták fel tépésü t tőzésénél. Kiss Antal a szem volt és éppen ronggyal puco részeket, amikor az összelitk Ho'tan is a kezében szorongó rongyot, de munkáját nem v mondzony is és ő is összetört nek a sinek mentén.

Az agnoszkálás során egy vos, aki a CFR itteni ambul szolgálatot, felismeri a halot — Pár nappal ezelőtt volt

Hírek

ott létrejött oly al-
erjedtek el hírek,
n mindennemű pu-
tét az erdőkinca-
hírek szerint a
kozott volna, hogy
et bocsájt az erdő-
Meg kell állapíta-
termező magánvál-
meglehetősen nyu-
között arra hivat-
annyira nincsen
vállalat szállítási
teendő, magánvál-
sárolni

Bucurestiben, Aron
recup-féle Industrie
mosa cseh érdekelt-
Románia de Pásla S.
e intru vii 20 szám
t, ahol mindenféle
fogmak gyártani. A
zvénytökevel indult
zték le: Sept. Aron
205.000, R. Lauer-
000, M. Lauermann
rgil Ongina 70.000,
lex. Morariu 5.000
i sorában a követ-
Septimiu Aron és
nistrateur deleguék,
er A/bini és Rudolf

arról, hogy beton-
asipari cikkekben
dik, noha a Resita
nagy mennyiségű
hogy azonban a töb-
eknek a cikkeknek
ljkák, arra hivatkoz-
ett nem látják ren-
betonvas árának rö-
elésére.

szvénytársaság Dej
és adó bevezetésével
szonyokhoz és cé-
gyényi céggé alakí-
ulajdonképpen 1931-
erdinand egyéni cé-
ar 28-án 400.000 lej
i részvénytársaság-
en Noe Ferdinand a
vatalánál bejelentet-
szvényei a bir-
at részvénytársasági
n megszűnt, azt tő-
sorából és a cérna-
l céggé folytatta

tőber hatodikán na-
szvényt fog árverés
szvények az illető
zó bankok által
zett kölcsönök ré-
ártokába. Az árve-
t szerepel 2020 da-
ere Román részvény
200 lejes kikiáltási

a Industriilor Tex-
ana Villor 119 szám
dát állít fel, mely-
ai csaknem befeje-
rövidebb időn belül
A villamos üzem
metországi Maschi-
berg cégtől rendel-
kü villamosmotot.

Házi hírek

pere a Timis—Bega
Bega-csatorna part-
i község a Timis-
kivetette a községi
bi azon a címen ta-
t-ben életbeléptetett
ndikátus költség-
képezi az általános
a szindikátus csak
ki, melyek ebben a
k. Mivel ezek az il-
nem kerültek be-
is fizethet. A köz-
erre vitték az ügyet
fokozott érdeklődés-
ánságban.

en. A Temesvári
g igazgatósága el-
esi fiókja mellett a
megfelelő jéggyárt
munkálataihoz már

Rt, igazgatósága
n elhatározta, hogy
lőről 7 millió lejre
(1.)

Forgalmista, vonatvezető és váltóőr egyaránt bűnösök a csucaai szerencsétlenségben

Mit állapított meg a hivatalos vizsgálat

Bucuresti, szept. 23. A vasuti hatóságok által bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a Csucsai és Poieni közti vasuti szerencsétlenségért a következő négy vasutast terheli a felelősség: a 3501 számú vonat vezetőjét, Tertint, aki a poieni forgalmista engedélye nélkül indult el, Buze poieni váltóőrt, aki engedélyt adott a 3501-es vonat elindulására, habár a vonal fenn volt tartva a 3025 számú vonat számára, Damian Arsene mozdonyvezeetőt, aki nem mérsékelte a menetsebességet a kapott utasításnak megfelelően és Corneanu Nicolae forgalmistát, amiért több ellentétes utasítást adott le, zavart keltett, ami fatális módon a szerencsétlenségre vezetett.

Összeszürkítették a halálvonat megmenekült vasutasát

Cluj, szept. 23. A megrázó csucaai vasuti katasztrófa ugyancsak tragikus végű utójátéka pergett le tegnap éjszaka az álomásvai szemben lévő Simplon vendéglőben. Ide tért be szerda este Alexandru Francisc vasutas, aki szintén a halálvonaton teljesített szolgálatot. Francisc afelőtti örömben, hogy ép bőrrel uszta meg a vonatösszeütközést, be-
tárt a Simplonba és ott zenező mellett, iddó-
gálva mulatozott. A szomszéd asztalnál ült
Cot Stefan magánalkalmazott és Ploscar Ion
pincér, akik egy adott pillanatban odaintet-
ték a cigányt az asztalukhoz. Ebből aztán
parázs veszekedés támadt. A kiszolgáló sze-
mélyzet azonban közbelépett és nagynehezen
leszendesítette az illuminált veszekedőket, a-
kiket kituszkoltak az uccára. Francisc haza-
felé vette utját. A kocsmában lévők egyszerre
velőtróró ordítást hallottak az ucca felől. A
hajnali szürkületben a kocsmától néhány lé-
pésre Franciscra bukkantak, aki az uttesten
hevert, nyakából patakzott a vér.

Pillanatfelvételek a katasztrófa színhelyén

Huszonegy óra telt el már a szerencsét-
lenség óta, de az emberek még mindig nem
tudnak szabadelni a borzalmas élmény hatá-
sa alól. Mindenütt a vasuti katasztrófa rész-
leteit tárgyalják s a fővárosi hírlapáruda kir-
akata előtt, ahol már kifüggesztették a fűrgé
fotóriporterek helyszínen készült felvételeit,
csoportostul állanak a kíváncsiskodó embe-
rek.

Nem is lehet olyan egykönnyen elfeledni a
csucaai borzalmakat s akik a helyszínen jár-
tak, még maguk előtt látják a felismerhetet-
lenségig összeroncolt hullákat, a véres vas-
utas sapkákat, az egymás hegyén-hátán he-
verő vagonokat, a síró hozzátartozók kétség-
beesett arcait. Megpróbálunk néhány érdekes
pillanatfelvételt lerögzíteni az elmúlt nap szo-
moru élményeiből.

A tehévonat kalauzkocsija

szinte teljesen eltűnt s csak a második vagon
tetejére dobott deszkafal sejteti, hogy a mozd-
ony és az utána következő félig ép teherkoc-
si között még volt egy vagon a katasztrófa
bekövetkezése előtt. Nos, ebben a forgácsos
hullott kalauzkocsiban tartózkodott a gyors-
tehervonat csaknem teljes kísérszemélyzete,
akik közül egyetlen ember maradt életben.
Moise málházó, aki az összeütközés pillana-
tában az ajtónál tartózkodott s a lökés ereje
kidobta a kukoricásba. Kisebb zúzódásokkal
és karficamodással uszta meg a szerencsét-
lenséget. Sápádan ül a csucaai állomás pe-
ronján és mikor a kíváncsi újságírók foggatni
kezdek, csak mondatföredékekkel válaszol. Sze-
mében ott ül még a halálos ijedség és nem
szívesen ujtja fel emlékeit.

Amikor kirepültem, észrevettem, hogy
a vagonok fordulnak le a töltésről s bár na-
gyon fájt minden tagom, rettenetes erőfeszít-
ással tovább hemperegtem a földön s így me-
nekültem meg a biztos pusztulástól — mon-
dotta az öreg málházó, majd szemé elé szori-
tatta a kezét, hogy ehessegesse a borzalmas
látomást.

Kiss Antal nyugdíjba ment

Kiss Antal fékező hulláját eltérően a töb-
bi holttesteket fedő zsákdaraboktól, fehér le-
pedővel takarta le egy kegyeletes kéz, ami
nagy luksuz volt itten, mert a katasztrófa
első perceiben ezeket a faluból kihordott lepe-
dőket használták fel tépésül a sebesültek kö-
tözésénél. Kiss Antal a személyvonat fűtője
volt és éppen ronggyal pucolta a gépalkat-
részeket, amikor az összeütközés megtörtént.
Holtan is a kezében szorongatta a pucoló
rongyot, de munkáját nem végezhette be: a
mozdony is és ő is összeütközött tagokkal feksze-
nek a sínek mentén.

Az agnoszkálás során egy fiatal cluji or-
vos, aki a CFR itteni ambulanciáján teljesít
szolgálatot, felismeri a halottat.

— Fár nappal ezelőtt volt nálunk vizsgá-

Azonnal értesítették a mentőket, akik Fran-
ciscot beszállították a sebészeti klinikára. Itt
megállapították, hogy több késszurás van a
testén, köztük egy nyakseb, amelyből hatal-
mas sugárban szökött a vér. Nyomban műte-
tet hajtottak végre rajta. Állapota életveszé-
lyes. Időközben a rendőrség is tudomást szer-
zett a verekedésről és nyomozást indítottak
a tettesek kézrekerítésére. Valószínűnek lát-
szott, hogy a két cigányra váró vendég boss-
szúta meg magát. Ploscart és Cotot előállít-
tatták a negyedik kerületi rendőrségre, ahol
kihalgtatták őket.

Egy rendőrtiszt a délelőtti folyamán kiszál-
lott a klinikára, ahol kihallgatta a közben
eszméletét visszanyert vasutast. Francisc el-
mondotta, hogy Cot és Ploscar voltak a tá-
madói. Hosszasabban nem lehetett kihallgat-
ni, mert sérülései igen súlyosak. Az orvosi
megállapítás szerint a tüdejét is megsértette
a kés hegye.

Mézeskalácsok a vértőcsában

Az egyetlen súlyosan megrongálódott har-
madosztályú vasuti kocsi becséjében nagy vér-
tőcsa közepén apró mézeskalácsok usznak.
Silberstein Aron 15 éves feketetői sítemény-
árus kalácsai ezek, amiket nem tudott el-
hozni a hunyadi vásárra és most ott uszál-
nak az ő sajtát vérében ezek a kis pogácsák.
Silberstein Aron két lábára béna öreg édes-
apját tartotta fenn a síteményárusításból s
most az ő fűrgé lába is megbénult s gipsz-
koporsóba fekszik a kolozsvári orthopéd kór-
házban.

A sínek mentén lépten-nyomon vértőcsákat
találunk s a személyvonat mozdonyának öm-
lő fekete olaja egy helyen összefolyik a halott
vasutasok vérével.
— Né, kifolyt a mozdony vére! — kiált
fel az egyik kíváncsiskodó kisgyermek s az
édesanyja alig tudja a cipélni a borzalmas
látvány elől.

Cartis Lupu nem választ többé

Az agnoszkálások során bizony nem volt
könyvű az áldozatok személyazonosságának
megállapítása. Hosszu dr avatott kézzel tur-
kál a vérázatotot zsebekben s bizon a cafa-
tokra szabadt hullák ruhafoszlyaibaiból na-
gyon nehéz előkotorászni a személyazonossági
iratokat. Cartis Lupu málházónak teljesen
elázattatta a vér a ruháját is, mégis hosszas
kotorászás után előkerül az óra, amely gaz-
dájával ugyanazon pillanatban halt meg s
pontosan mutatja a katasztrófa idejét: 9 óra
28 perc. Már a személyazonossági iratok sok-
kal nehezebben kerültek elő. Hosszu dr a
belső bekecs zsebéből huz ki egy igazolványt,
amely bizonyítja, hogy Cartis Lupu rogozi
választópolgár a liberális párt tagja. A párt-
igazolványból állapítják meg a személyazo-
nosságot és azt a körülményt, hogy Cartis
Lupu nem választ többé liberális képviselőt.

A „szefencések”

Minden szerencsétlenségnél akadnak szeren-
csés flótások is, akik a véletlenen kiismerhe-
tetlen összejárszása folytán menekültek meg
a biztos pusztulástól. Ilyen szerencsés sze-
replője volt a katasztrófának a fentebb emlí-
tett s a halálvonaton ajtajában tartózkodó
Moise málházó, de még szerencsésebb volt az
a vonatvezető, aki szolgálatból tért haza ál-
lomáshelyére Kolozsvárra s egész Csucsáig a
személyvonat mozdonyán utazott. Csucsán
leszállt újságot vásárolni, de csak százelese
volt s amíg a pénzváltás tartott, a vonat ki-
robogott az állomásról. Alig hagyta el a ki-

járati váltókat, máris megtörtént a szeren-
csétlenség.

Ugyancsak nagy szerencse volt a szeren-
csétlenségben, hogy alig negyven utas uta-
zott a váradi személyvonaton s azok közül is
a legtöbben a hátulsó vagonokban s a hátul
utazók az ijedségen és borzolásokon kívül
semmi nyomot nem hoztak magukkal a ka-
tasztrófából. Alkalmunk volt beszélgetni az
egyik utassal, egy kolozsvári tisztviselővel,
aki az utolsó kocsiiban utazott, mert kishuga
ragaszkodott ahhoz, hogy a hátulsó kocsi-
szemléljék a kilátást. Ez a kocsi az össze-
ütközés után leszakadt a vonatról s hátrafelé
kezdett szaladni, mire az utasok hanyathom-
lok ugráltak le ijedségükben az ajtókon és
ablakokon keresztül. Az egyik utas, egy ko-
lozvári tisztviselő olyan nagyot ugrott, hogy
mindkét lábát kifecamította.

A csucaai áldozatokat már eltakarították a

Ismét eltűnt Párizsban egy emigráns orosz tábornok

Miller tábornok, az emigráns fehér oroszok vezetője déli 12 órakor elindult irodájából és azóta nem látták

Párizs, szeptember 23. (Rador.) Miller
tábornok, az emigrációban élő fehér-orosz
szervezet parancsnoka, Kutjepov tábornok
utóda, eltűnt. Miller tábornok a volt orosz
frontharcosok szövetségének vezére volt.
A tábornok több barátja ma reggel kö-
zölte a rendőrséggel, hogy a tábornok teg-
nap este eltűnt lakásáról. A rendőrség
megindította a vizsgálatot. Miller tábor-

CEHOSLOVACA

fiókja: Cluj, I. G. Duca ucca 3. szám.
(Select mozgósínház mellett)
az őszi és téli szezonra elsőrangú kivitelű
férfi, női és gyermek

ruházati cikket

óriási választékban

hoz forgalomba ugyanolyan árak mellett,
mint a bucuresti központ.

sínek mellől, ma már újra megindul a vasuti
forgalom a borzalmak színhelyén és rohannak
a vonatok tovább a síneken, amelyekről lassan
lakopik a halott vasutasok és halott mozdonyok
kiömlő vére. (Gy. I. I.)

Százezer ember előtt fog beszélni Berlinben a Duce és a Führer

Hivatalos ünneppé nyilvánították Németországban szeptember 25 és 28-ikát, a Duce látogatásának emlékére

Berlin, szeptember 23. (Rador.) Musso-
lini berlini látogatása alkalmával a birod-
almi kormány törvényt hozott, amely
hivatalos ünnepekké nyilvánítja szeptem-
ber 25. és 28. napjait. E napokon a mun-
kások és fizetéseiket alkalmazzák egész
bért kapnak, mint május 1-én. A belügy-
minisztérium intézkedett, hogy a Duce né-
metországi tartózkodása idején az összes
köz- és magánépületeket fellebogózzák,
Münchenben és Berlinben az olasz zászlót
is kintűzzék.

Egyébként az egész német sajtó Musso-
lini közeli látogatásával foglalkozik. A la-
pok főhelyen hozzák Göbbels kiáltványát,
amit Berlin lakosságához intéz és a Duce-
hoz intézett istenhözottat. Közlik a lapok
azt a szenzációs hírt, hogy az olimpiai
stadionban 100 ezer ember előtt a Duce
és a Führer fel fognak szólni.

München, szeptember 23. (Rador.) Wagne-
r államminiszter ma közölte az újság-
írókkal, hogy Mussolini, mint a fasiszta
párt alapítója fogja felkeresni Hitlert.
Ezért a nemzeti szocialista pártot bízták
meg a müncheni ünnepek rendezésével.
Wagner kijelentette, hogy Hitler szomba-
ton a párt összes vezetőségi embereinek
társaságában fogja fogadni a Ducet. Mus-
solini és Hitler találkozására bizonyítja,
milyen vasakarattal folytatja a harcot a két
vezér a bolszevizmus ellen, amely Európát
fenyegeti. Mussolini és Hitler megtették
kötelességüket, mint katonák a világhá-
boru alatt és mint, akik a lövészárkokban
harcoltak, nem akarnak háborút, hanem
békét. A Duce a müncheni állomáson
szemlét tart a diszszázad felett, majd Károly
herceg palotájába hajtát, ahol a vá-
ros polgármestere kenyeret és sőt nyujt
át neki és a bajor tanács elnöke üdvözl.

A Duce ezután megtekinti a nemzetel szoc-
ialista székházat, majd felkeresi Hitler
kancellárt. Délben Mussolini és Hitler
zártkörű ebédet vesznek részt, majd Hit-
ler bemutatja a Ducenak a nemzeti szoc-
ialista párt vezetőembereit, ezt követő-
leg pedig a párt alakulatai vonulnak el a
Duce előtt. A Führer azután visszaadja a
Duce látogatását. Mussolini és Hitler
megtekinthik délután a mussolini művészeti
kiállítását. Este fogadás lesz a német mű-
vészetek házában.

Berlin, szeptember 23. Hitler kancellár
ma ismét a hadgyakorlatok színterére uta-
zott. A Führer főleg a szárazföldi hadse-
reg és a léghátrító útegek gyakorlatozá-
sát kísérte figyelemmel.

Német kitüntetést kapott a patriarcha

Bucuresti, szeptember 23. A szász Koburg
Gothai herceg, a német Vöröskereszt elnöke,
Hitler kancellár hozzájárulásával a német
Vöröskereszt csillagját adományozta Miron
Cristea patriarchának, a Romániában hősi
halált halt német katonák sírjainak gondo-
zása körüli fáradozásaiért. A kitüntetésről
szóló oklevelet és csillagot ünnepélyes külső-
ségek között nyújtotta át a patriarchának
Fabritius bucuresti német követ.

FRANCIA DEMARS A TUNISZI INCIDEN- SEK MIATT

Párizs, szeptember 23. Franciaország római
ügyvivője tiltakozását fogja bejelenteni az
olasz külügyminisztériumban az olasz matrő-
zok által Tuniszban provokált véres inciden-
sek ellen.

SPORT

Vidám futballgondok Angliában

Nagy gondja van a londoni Asenálnak. Alex James, az Arsenal legendás híri skót tréner, aki tényleg alul érő futballnagyról volt nevezetes, visszavonult a sportéletből és a tavaszi szezon végezte óta már csak legenda az angol futball történetében.

Mrs. Allison, az Arsenal vezére tavasz óta gondolkodik azon, hogy ki legyen a kis, mérges, hallgatag skót utóda. Minden valószínűség szerint Bryan Jones, Wells écsapatának, a Wolverhampton Wanderers-nek tréneré irányítja majd az élvetkezett szezonban a High-bury Club tréningjeit.

Szép mellék

Egyelőre azonban pénzügyi ellentétek miatt nem sikerült az alku. Mr. Allison 12.000 fontot ígért Bryan Jonesért. A Wolverhampton Wanderers egyelőre nem nyilatkozik, ugyanis nagyon jó üzletet csináltak az elmúlt szezonban. 21.105 font volt a tiszta jövedelmük, 58.781 font volt a kupabevételük, 8459 fontot kerestek egy játékoseladáson és 26.670 fontot kaptak tanszerfeltől játékosokért, ezzel szemben mindössze 5759 fontot költöttek új játékosok vásárlására.

Ó, boldog angol futball, sóhajtjuk a felhígított román Nemzeti Bajnokság bruttó bevételére gondolva, ezeknek a font-csillagászati számoknak hallatára.

A csodadoktor

Minden jobb angol klubnak van egy házi- orvosa, aki körülbelül ugyanazt a szerepet tölti be a klub életében, mint egy család életében a házi orvos. A tréner a mama, aki naposszat mint sem csinál, mint panaszkozik a ház-, illetőleg kluborvosnak, hogy minden játékosu sérült és az idén aligha nyerhetnek bajnokságot.

Egy ilyen kluborvossal történt az a kedves történet, hogy Alex James, az Arsenal mér-ges skót tréner felkereste és hosszas panaszko-dás után elmondotta, hogy az egyik fiatal játékosu megsérült. Az orvos megkérte Alex Jamest, hogy küldje hozzá a játékosu. Meg is történt.

Majd egy idő múlva meglátogatta az orvost és megkérdezte tőle:

— Hogy állunk, doktor ur, gondolja, hogy ennek a fiúnak a lába megint OK lesz?

— Természetesen — mondotta a doktor, — egy hét múlva már tökéletesen fog futbal-lozni.

— Furcsa — mondotta a kis skót —, ak-kor maga egy csodadoktor. Ennek a fiúnak eddig ugyanis fogalma sem volt arról, hogy mi az futballozni.

Leiki letérés

Alex James-szel történt a következő ked-ves eset is. Ellentétben a többi angol futball-trénerrel, akik azt vallják, hogy a futball praktikus játék és egy célja van, a gól. Alex James az északfutball híve volt. Örös előadások-t tartott a játékosoknak a futball techni-kájáról, taktikai elgondolásokról, új meg-olásokról és számtalanszor megesett, hogy az öt-hatórás megerőltető tréning után Ale James még három-négyórás elméleti oktatás-ba is befogta a csapatot.

Egy ideig simán mentek a dolgok, aztán csak azt kezdte észrevenni, hogy romlik a csapat teljesítménye és hiába a legjobban be-vált tréningrendszer, a tökéletes elméleti előadások, a csapat csak nem tud győzni és erősen hanyatlak formájában.

Kicsit szegyenkezve, de azért elment a klub orvosához és elmondotta neki, hogy mit ta-pasztalt.

A kluborvos egyenként magához rendelte a játékosokat és alaposan végigvizsgálta őket, majd miután végzett velük, magához kéréte Alex Jamest és a következőket mondotta neki:

— A csapat, amit a vizsgálatom eredmé-nye bizonyítja, teljesen kimerült. Nem fizikai értelemben, lelkileg. Valami radikális módon segíteni kellene rajtuk, különben baj lesz a bajnokság körül.

— Mi legyen tehát? — kérdezte rémülten a skót — és miről panaszkoznak tulajdonké-pen a fiúk.

— A legtöbbjük nem tud aludni — mondta az orvos.

— Aha — bólintott a skót és hosszan el-gondolkozott, hogy milyen szere is van neki államhátszám ellen, mert ő a kóros skótokból minden betegségre hozott valami tökéletes gyógyító irt.

— Ne törje a fejét — mondotta az orvos —, egy megoldás van: álompor.

— Az nem lehet — csattant fel Alex Ja-mes —, hiszen ez tönkreteszti a kondícióju-kat. Csak nem fogok nekik álomport adni?

— Ki mondta, hogy nekik? — kérdezte meglepetten az orvos. — Maga szedjen álom-porot elméleti oktatás helyett.

Ezek az angol futball gondjai.

Cararulis nyerte Románia teniszbajnoksá-gát. Bucurestiből jelentik: Tegnap fejezték be Ro-mánia teniszbajnoki versenye során a férfi egyes döntőt, amelyet 3:6, 6:2, 8:10, 6:3, 6:2 arányban Schmidt ellen Cararulis nyert meg. A férfipáros elődöntőjében a Cararulis—Schmidt pár 6:0, 2:6, 10:8, 6:3 arányban győzte le a Botez—Erős kettőt. A holnapi döntőben a győztes párnak a Réti—Hambur-ger pár lesz az ellenfele. A másodosztályu férfi páros döntőjét a Benedek—Brandusa pár nyerte meg, mely 6:1, 6:1 arányban győzte le a Farkas—Adelstein párt. A másodosztályu vegyes páros győztese a Dombora—Bogdán

kettős, mely a döntőben 1:6, 8:6, 6:3 arányban verte a Strobl—Farkas párt.

Budapestben tegnap játszották le a Ferenc-város—Budafok bajnoki mérkőzést. Győzött a Sárosi dr. Korányi és Polgár nélküli játszó Ferencváros 5:2 (2:0) arányban.

Turistamenedék-kház épül a Gutinon. Tudósi-tónk jelenti: A Nagybányához közeli Gutin hegységen illetékes körök turistamenedék-kház építését vették tervbe, amely által a pompás szépségű vidék a turisták számára könnyen hozzáférhető lesz. A menedék-kház rövidesen elkészül.

A FIFA nem ismeri el a felkelők spanyol válogatottját. Zürichből jelentik: Portugália labdarugószevetsége kért adót be a nem-zetközi labdarugószevetség titkárságához, amelyben a felkelő spanyolok válogatottjával való mérkőzésre kér engedélyt. A kértést a FIFA elutasította. Portugália fellebbezett, végleges döntés a FIFA november 7-i párizsi ülésén lesz.

A budapesti Hungária—Venus mérkőzés játékevetőjét három hónapra felfüggesztet-ték. Erről a magyar szevetség levélben érte-sítette a román szevetséget, mintegy elégtéte-lül a szóbanlevő mérkőzésen tanusított el-fogult játékevetésért, amelynek következté-ben szenvedte el vereségét a Venus.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Ma este van az Eltévedt báránycák bemutatója

Teljesen előadásra készen áll a színház nagy prózai ujdonsága, André Birabeau ha-talmas sikert elért vígjátéka, az Eltévedt báránycák, amelynek bemutatója ma este lesz.

Régen nem volt olyan forró estéje a szin-háznak, mint amilyenek a pénteki bemutató ígérkezik és ennek oka elsősorban az a szinte vakmerőnek nevezhető probléma, amelyet egy ír előzőző mert nyíltan és becsületesen színpadra vitt. André Birabeau, a szerző a mai, modern idők egyik legkényesebb kér-dését eleveníti meg darabjában és sokszor mulattató módon, de mindvégig lenyűgöző művészettel és a sorok között rejlő komoly-sággal mutat rá azokra a hibákra, amelyek egy család életet alapjában ingathatnak meg.

A darab hősei a kis Leonie Perrot, aki ma-gána hagyatva, a Quartier Latin egyik zugá-ban, egy kis könyvesboltban éldegél és saját maga keresi kenyerét, s a szülei által teljesen elhanyagolt, minden szeretet és megértés nélkül felszerült André Taluyers. A két fiat-al gyermek elhagyatottságában egymáshoz menekül és szerelmüknek súlyos következmé-nye lesz. Leonie másállapotba kerül és ezt a tényt mindketten öntudatlan kíváncsisággal és örömmel veszik tudomásul. Büszkén, fel-nötteket megszegyentítő lelkismeretességgel vállalják a tragikomikus helyzetet, amelybe kerültek és a szülők — két modern gondol-kozású, önző ember — könnyes szemmel si-

ratják meg a fiatalok példáján okulva a saját elrontott házasságukat. A 16 éves anyának és a gimnazista apának békés és boldog fi-nálában feloldódó kis drámája olyan esemény a színpadon, amelyet lehetetlen könnyes meg-hatódottság és kacagó derűtség nélkül végig-nézni.

Ezt a bűbajos darabot a leggondosabb elő-adásban és elsőrendű szereposztásban hozza színre a színház. Leonie szerepében Pényes Alice jutott kimagasló értékű, gyönyörű fel-adathoz, partnere Perényi János, akinek be-mutatkozása nagy meglepetés lesz az elő-adásnak. Szerepel még a darabban egy más-ik gimnazista, Batallion, aki szívvél-lelkekkel vállalja fiatal pajtása gondjait és örömeit. Ezt a szerepet az ugyancsak most bemutat-kozó fiatal Gulácsy László játssa. A Taluyers házaspárból Erényi Böske és Mészáros Béla formálnak remek figurákat, Tóth Elek pedig egy öreg, de jószágos orvos szerepében kapott briliáns feladatot. Humorról Tompa Sándor gondoskodik, de nagyon jó alakításokra kap-tak lehetőséget még mellettük Paál Magda, Izso Panni, Szabados Árpád, Nagy István és Dancsó György, továbbá egy ennyivaló kis csöppség, az ötéves Kozma Elzuka.

A darab gyönyörű és stílusos kiállításáról Rajnai Sándor gondoskodik, míg a rendezés gondja Szabados Árpád vállán nyugszik.

A darabban előforduló papirkereskedést a Bernáth cég állította ki.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Péntek fél 9: Eltévedt báránycák. (André Bi-rabeau vígjátéka, a Belvárosi Színház ez-évi legnagyobb sikere. Főszereplők: Fé-nyes Alice, Erényi Böske, Paál Magda, Perényi János, Gulácsy László, Mészáros Béla, Tompa Sándor, Tóth Elek, Szaba-dos Árpád, Nagy István. Rendező Szaba-dos Árpád. Premier bérlet 3. sz.)

Szombat d. u. 5: Bob herceg. (Olcsó hely-árrakkal.)

Szombat este 9: Eltévedt báránycák. (Ren-des bérlet 2. sz. Irodalmi bérlet 2. sz.)

Vasárnap d. u. 3: Szibill. (Olcsó helyárrakkal). Vasárnap d. u. 6: A romantikus asszony. (Ötödször.)

Vasárnap este 9: Eltévedt báránycák. (Har-madször.)

A kolozsvári Román Opera műsora:

Péntek, szeptember 24: Az eladott meny-asszony.

Szombat, szeptember 25. Traviata. (Iskolai matiné.)

Vasárnap, szeptember 26 este: Parasztecsü-let és Bajazzók.

Hétfő, szeptember 27: Vörös rózsák.

Péntek, október 1: Mártha.

Szerda, szeptember 29: Parasztecsület és Bajazzók.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, szerdától a legnagyobb és legszenzáció-sabb film bemutatója: Mitsuko (Samura lány). A legaktuálisabb történelmi ese-mények színhelyén Japánban lejátszódó filmesemény. A japán nép felszabadulása és élete. Természetes felvételek Főszere-pkekben: Satsuko Hara, Sassue Hayakawa. Előtte Fox journal.

MUNKÁSI MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap 3, 6 és 9 órakor: I. Echipajul. Izzalmas repül-ős dráma. Fősz.: Annabella és Jean Mu-rat. II. Mazurka. Ciroz bűnügyi dráma. Kolozsváron utoljára. Fősz.: Pola Negri és Albrecht Schönhals. III. Journal.

DIÁKJELSZÓ:

JÓ ÉS OLCSÓ LEPAGE

Dr. Szinetárné

Mme ILLA

külföldi tanulmányutjára hazatért.

KOZMETIKA.

kezeléseit megkezdte.

Tanítványok kiképzése.

Cluj, P. M. Viteazul 39. I. em. Tel. 18-09.

APRO HIRDETÉSEK

Rendszeri közlésű egy 50 s le, vastagságú betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegese levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Háromszobás villalaks Astoria hotel mel-lett kiadó. Str. Maloasa 7.

Budapesti zeneakadémiát végzett zongora-tanár nő vállal zongoratanítást jutányos ár mellett. Érdeklődni lehet Regele Ferdinand 60, földszint. Telefon 18-19. Délután 2—3 óra között.

Regáti egyetemi hallgató középiskolások korrepetálását vállalja és román órákat ad jutányosan. Cim a kiadóban.

Román, német óralevelezést vállalk. Cimeket a kiadóba kérek.

Ngyedéves cluj tanár-nőjelölt angol-német órákat ad. Korrepetálást és vállal. Cimeket „Leikismeretes” jelgére a kiadóba.

Kettes házban egy nagy üres szoba gyer-mektelen családnak kiadó. Bratianu No. 45.

Bányaváros legforgalmasabb helyén jól be-vezetett textil, kötött és rövidáruüzlet családi okok miatt sürgősen átadó. Megkeresések „Kedvező feltételek” jelgére a kiadóba ké-retnék.

Saját termései máramarosi nemes fajalmát 7 leivel kilogramonként ab Sighet, csomago-lás és fuvar költségét saját árban, szállít 60—70 kilós ládákban kivánt szortimentben előleg és utánvét mellett Fuchs Eduard Sighet.

Szép hosszú sziliszkinbunda sürgősen el-adó. Cim: Papin Ilariu 26, reptőlőhídon tul.

Jó házból való, intelligens, vallásos zsidó lány, román-német nyelvtudással, állást keres, esetleg gyermek mellé. Kepes, Str. Baron L. Pop 27.

Tisztviselőnőt, román, német, magyar nyelvtudással, felvesszünk. Gépírás szükséges. Gyorsírók előnyben. Ajánlatokat a kiadó-hivatalba kérünk „Tisztviselőnő” jelgére.

אדם ח'ת לעגאט דער פאמיליען ציטראן אונד דייטש זוכט אב ר"ח השון הבע"ל איינען ערסטקלאסישען מלמד דער גמרא עם פירוש תוספות אינטערריכטען קאן אפערטע יוד איינצורייכען אן Sigmund Deutsch Medias.

בחורים וועלכע ערלערנען וואללען קונסט טישלערייא אדער פעלד ארבייט וואללען זיך אנפאנט מעלדען: „Tho'a im Derech Erecz” Iclod, jud. Sones.

Intelligens, román-németet perfektil be-szélő Fräulein öt és nyolc éves gyermek mellé felvétetik. Fuchs, Satumare, Str. Filipe-scu 21.

500.000 lej készpénzzel társulnék rentabilis vállalathoz. Cim a kiadóban.

Fiatall képerkezésségét azonnalra felvéte-tik Schwartz ügyvezető Cluj, Victoriei 4.

Manufactura, textil kereskedőségét keres-tek azonnalra, ugyanott három gyermekhez megbízható nőt, ki háztartásban segítőkész. Rozalia Feig, Rodnaveche.

HIRK

— A berlini IV'ia Bank kődését. A berlini zsidó hitk az az akció, amelyet az Iva sára indítottak, nem vezet-e így a zsidóság vezetői kény-matározni a bank működésé-A bank élén éveken át Geo-ak többször került ellentét-zsidóság hivatalos vezetőive-bizalmas kapcsolatokban i-nácikörökkel. Juliusban épp-kapcsán történtek olyan es-arra készítették Kareskit, k-bank igazgatói állásáról és z-viselt összes tisztségeiről. Á-át akkor a bank ügyeinek, hogy személni fogja az inté-lalkozás azonban nem siker-

— Ahol a szunyogok má-Newyorkból jelentik: Anton természetudományi muzeum-zenkéttagu expedíciójával m-zonai Grand Canyon vidéké-rádió jelentette, hogy kör-marad még ott. A fensik, a-50.000 év óta van elszigetel-gyobb, mint gondolták. A t-legalább nyolc-tíz élőállatot. A fensikön talált em-ös-á-sokkal fakóbb, mint a küll-toké és a környezet a forró-hoz alkalmazkodott. Sábáb-hangyák futkostak és eg-rajzotta körül. A szunyog-ték, mert nyilván elszoktak-malátolt.

— Nehéz székülésben sz-en akiknek fájdalmas vég-aranyér, repedés, előesés, p-kiület — teszik az életet k-ka reggel és este negyed-„Ferenc József” keserűvize-ajánlják.

— Allandóan csökken a-ma Lengyelországban. Vars-uj tanszentendően való b-főiskolai körökben rámutat-kolások számának állandó-sére. 1925—26 tanévben a-tója volt a varsói egyetem-gatója a poseni, 592 zsidó b-875 a krakkói és 876 a lem-1930—31 óta Varsóban is-Krakkóban 53 és Lemberg-öskörkent a zsidó diákok szá-

— Az amerikai Hadassz-meiországi zsidó ifjuság pá-lására. Newyorkból jelentik az amerikaicionista nők sz-lag 24 ezer dollárt utalt. Miss Henrietta Szodnak, ju-ként a németországi Jugen-

— Gustloff-híd Nürnberg-jelentik: Monumentális új-Nürnbergben, amelyet Wilh-Dávid Frankfurter által le-vezettek el. A híd közepén-gas emlékmű áll a követke-helm Gustloff — von einet-det.“ A hidat Julius Streic-

— Francia katonai küldő-nagyakolaton. Belgrá-melán táborok és a franci-óság többi tagjai Zágrábh-részvegyenek a jugoszláv-

— Levágta két ujját a g-délután négy órakor súlyos-szállították be a sebészeti-jobb kezéből vastag sugár-A sebesült Gáspár János-Avram Iancu uccában levő-gozott, amidőn a gyalpad-nek középső és gyűrűs uj-felső ízét letépte. A szeren-bert a sebészeti klinika sz-vette kezelés alá.

— Meghalt Munkácsi B-jelentik: A pesti izraelita f-felügyelője, Munkácsi Bern-egyetemi tanár, a zsidó hit-zője, világiári nyelvész teg-évében meghalt budai lakás-nát Nagyváradon született,iskolai tanulmányait, taná-majd a Magyar Tudomány-gatásával keleti tanulmány-lorista munkásságáért az-tagjává választotta a zsidó-dóság közoktatásának m-elővillhatetlen érdemeket sz-Munkácsi Bernátot saját-és díszsírhelyet jelölt ki s-

HIREK

A berlini Iyria Bank beszüntette működését. A berlini zsidó hitközség közli, hogy az az akció, amelyet az Iyria Bank szanalására indítottak, nem vezetett eredményre és így a zsidóság vezetői kénytelenek voltak elhatározni a bank működésének beszüntetését. A bank élén éveken át Georg Kareski állott, ak többször került ellentétbe a németországi zsidóság hivatalos vezetőivel és aki állítólag bizalmas kapcsolatokban is állott bizonyos nácikörökkel. Juliusban éppen az Iyria Bank kapcsán történtek olyan események, amelyek arra késztették Kareskit, hogy lemondjon a bank igazgatói állásáról és a zsidó közéletben viselt összes tisztségéről. A hitközség vette át akkor a bank ügyeinek irányítását azzal, hogy szanalni fogja az intézményt. Ez a váltakozás azonban nem sikerült.

Ahol a szunyogok már nem csipnek. Newyorkból jelentik: Antony dr., a newyorki természettudományi muzeum tudósa, aki tizenkéttagú expedíciójával megmászta az arizonai Grand Canyon vidékén a Siva-fensikot, rádión jelentette, hogy körülbelül egy hétig maradt még ott. A fensik, amely legalább 40-50.000 év óta van elszigetelve a világtól, nagyobb, mint gondolták. A tudós reméli, hogy legalább nyolc-tíz élőállatot hozhat magával. A fensikon talált emős-állatok testszíne sokkal fakóbb, mint a külvilágban élő állatoké és a környezet a forró, száraz éghajlat-hoz alkalmazkodott. Sátrában éjszaka óriási hangyák futkostak és egész szunyoghadjajzotta körül. A szunyogok már nem csipnek, mert nyilván elszoktak fullánkjaik használatától.

Nehéz székülésben szenvedők, különösen akiknek fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, polipus, sipoly, szűkület — teszik az életet kellemetlenné, igyának reggel és este negyedpohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Az orvosok ajánlják.

Allandóan csökken a zsidó diákok száma Lengyelországban. Varsóból jelentik: Az új tanesztendőben való beiratások kapcsán főiskolai körökben rámutatnak a zsidó főiskolások számának állandó jellegű csökkenésére. 1935-36 tanévben 1768 zsidó hallgatója volt a varsói egyetemnek, 80 zsidó hallgatója a poseni, 592 zsidó hallgatója a vinali, 875 a krakkói és 876 a lembergi egyetemnek. 1930-31 óta Varsóban 19, Vlnában 45, Krakkóban 53 és Lembergben 56 százalékkal csökkent a zsidó diákok száma.

Az amerikai Hadassza adománya a németországi zsidó ifjúság palesztinai kivándorlására. Newyorkból jelentik: A Hadassza, az amerikai cionista nők szervezete, táviratilag 24 ezer dollárt utalt át Jeruzsálembe, Miss Henrietta Szoldnak, jumkipური ajándék ként a németországi Jugend Alija javára.

Gustloff-híd Nürnbergben. Nürnbergből jelentik: Monumentális új hidat építettek Nürnbergben, amelyet Wilhelm Gustloffról neveztek el. A híd közepén nyolc méter magas emlékmű áll a következő felirattal: „Wilhelm Gustloff — von einem Juden ermordet.” A hidat Julius Streicher avatta fel.

Francia katonai küldöttség a jugoszláv hadgyakorlatokon. Belgrádból jelentik: Gamelin tábornok és a francia katonai küldöttség többi tagjai Zágrábba érkeztek, hogy résztvegyenek a jugoszláv hadgyakorlatokon.

Lévágta két ujját a gyalupad. Csütörtök délután négy órakor súlyosan sérült embert szállítottak be a sebészeti klinikára, akinek jobb kezéből vastag sugarban szökött a vér. A sebesült Gáspár János asztalosmester az Avram Tancu utcában levő műhelyében dolgozott, amidőn a gyalupad elkapta jobb kezének középső és gyűrűs ujját, amelynek két felső ízét letépte. A szerencsétlenül járt embert a sebészeti klinika szolgálatos orvosa vette kezelés alá.

Meghalt Munkácsi Bernát. Budapestről jelentik: A pesti izraelita hitközség volt tanfelügyelője, Munkácsi Bernát akadémikus és egyetemi tanár, a zsidó hitoktatás újjászervezője, világhírű nyelvész tegnap hetvenhetedik évében meghalt budai lakásán. Munkácsi Bernát Nagyváradon született, itt végezte középiskolai tanulmányait, tanári oklevelet nyert, majd a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával keleti tanulmányokra ment. Folklorista munkásságáért az Akadémia rendes tagjává választotta a zsidó tudóst, aki a zsidóság közoktatásának megszervezése körül elévülhetetlen érdemeket szerzett. A hitközség Munkácsi Bernátot saját halottjának tekintti és díszsírhelyet jelölt ki számára.

Az angol külügyek államtitkára — színpadi sikerei. Londonból jelentik: Sir Robert Vansittart, állandó külügyi államtitkár „Szenvedély” cím alatt vigjátékokat írt, melyet London egyik vezető színháza nemsokára bemutat. A nagyon mulatságos darab története egy munkáspárti jelölt viszontagságai, ki végül szeriemre gyulladt a kerület dusszardag főrendjének lánya iránt. Vansittart, ki jelenleg ötvenhat éves, tizennyolc éves kora óta foglalkozik irodalommal, több kötet költeménye jelent meg, egyforma könnyedséggel ír angolul és francián, több szindarabját egyszerre mutatták be Londonban és Párizsban, angol és francia eredeti verzióban. Tizenöt év óta nem írt új darabot, de a háboru előtt két nagysikerű darabját játszották az angol színpadokon „Csörgősipka” és „Hasonmásaink” címen.

Caftagenában egy spanyol munkásnő állítólag kilenc gyermeket szült. Cartagenából jelentik: Egy Tudela nevű spanyol munkás felesége szeptember 1 és 22 között 9 gyermekre adott életet. Közülük csak a szeptember 1-én született két első gyermek maradt életben. Tudela felesége a cartagenai spanyol köztársasági arzenálban volt alkalmazásban. A hihetetlenül hangzó hír még megerősítésre szorul.

Szabadságát utazott a török miniszterelnök. Isztanbulból jelentik: Iszmet Inonu miniszterelnök szabadságának hírével kapcsolatban olyan híresztelések kerültek forgalomba, hogy a kabinetet átszervezik. Bayar nemzetgazdasági miniszter tegnap átvette a miniszterelnökség ügyeinek vezetését.

Tempioni hír. Ertesítjük templomlátogatóinkat, hogy péntek este és szombat délelőtt Weisz Izidor, az Ort. Hitközség főkantora és énekkara fog a Poale Czedek imaházban előimádkozni. A Poale Czedek templombizottsága.

Folyik a vizsgálat a tuniszi események miatt. Párizsból jelentik: A tuniszi események ügyében folyik a vizsgálat. Ugy látszik, hogy az olasz tengerészek bűnössége bizonyosodik és hogy Franciaország azok megbüntetését kérheti. A római kormány előbb bevárja az olasz tengerőrmagy jelentését, hogy azután válaszolhasson a francia kormánynak. A francia hatóságok azt hiszik, hogy az incidenseknek nem lesz kihatásuk a nyoni egyezményrel kapcsolatos tárgyalásokra, amelyek hétfőn veszik kezdetüket — mondják mértékadó francia körök.

Meghalt Horthy magyar kormányzó fiúvére. Budapestről jelentik: Horthy István lovasági tábornok, Horthy kormányzó fiúvére, ma éjjel Bécsben kétoldali tüdőgyulladásban meghalt. Az elhunyt meggyőződéses legitimista volt és az utóbbi napokban több felütéstkelő cikket írt a magyarországi német befolyásról.

Fernet elnevezéssel különböző alsorendű készítményeket hoznak forgalomba, kérje tehát csakis a

FERNET BRANCA-I

Lord John Standisht angol hadügyi államtitkárát neveztek ki. Londonból jelentik: Lord John Standish, Gort herceget a hadügyminiszterium államtitkárává nevezték ki. A kinevezést azon erőfeszítések kihangsúlyozásának tekintik, amiket Hore-Belisha hadügyminiszter kifejt a sorozás növelése érdekében Gort herceg egyikét a legfényesebb katonai karriernek futotta be, akit kilenc ízben tüntettek ki a harctéren szerzett érdemeit s aki példás magatartásáért többek között megkapta a Victoria-keresztet is.

Hivatalosan cáfolják, hogy Vilmos excsászár elhagyta doornai kastélyát. Amszterdamból jelentik: Hivatalosan cáfolják, hogy Vilmos volt német császár elhagyta volna doornai kastélyát és Frankfurt közelében telepedett volna le egy villában. Az excsászár továbbra is Doornban tartózkodik és nem áll szándékában elhagyni Hollandiát.

A csucsaí vétes vasutas saprákról ír helyszíni tudósítást az Uj Transilvania most megjelent szeptemberi száma, amelyben még a következő rendkívül érdekes cikkek jelennek meg: Masaryk Tamás, a humanista, Jobboldal és baloldal (Turnovszky Sándor cikke), Szellemi vérvadás (Franyó Zoltán cikke), Koós Kovács István arrólát (Gaál Gábor cikke), Másodrendű zsöllye negyedik sor (Győri Illés István cikke), Az új sárkányölők (Silbermann Jenő cikke), Bonyodalmak a Nemzeti Bajnokság körül (Fehér Imre cikke) s ezenkívül még számos rendkívül érdekes közlemény tartkítja a lapot, amely megrendelhető az Uj Transilvania kiadóhivatalánál (Cluj, Str. Octavian Goga 13.)

Fogy tökéletes és gazdaságos **OLAJOZÁST** érjen el, használjon **LUBOILT**.

Váltsa minden **1200 km. után.**

Az olaj hivatása rendkívül nehéz. Meg kell akadályoznia, hogy a fémrészek egymás között surlódjanak, bármilyen hőmérséklet és sebesség mellett. A Luboil, az Unirea társaság híres gyármánya, a kiváló olaj minder, szükséges tulajdonságával bír. A fémalkatrészeknek a legtökéletesebb védelmet nyújtja minimális szénlerakódás mellett.

EGYFORMA MINŐSÉGÉT GARANTÁLJUK.

De a legjobb olajat is cserélni kell meghatározott időközökben. Cserélje a Luboil olajat minden 1200 km után és autóját megóvja a javítószektól.

A Luboil olaj egyformasága nem szorítkozik csakis a tartány rajzára. Ugyanazt az olajat fogja találni a Bucuresstiben vásárolt tartányban, mint minden más tartányban, amelyet az országban mindenütt található Unirea töltőállomásoknál vagy szaküzletekben vásárol.

EZ A JEL mutatja, hogy Unirea töltőállomás közelében van. A Luboil és az Ethyl-Unirea kevertben kívül megta minden anyagot amely autója táplálására szükséges. Ugyancsak rendelkezésre áll gyors és leküszimertes vizsgálat is.

A botosani városi panamak építőgusa. Bucuresstiből jelentik: A botosani városban elkövetett visszaélések vádlottjai közül Botez könyvvéelő és Vasiliu főpénztáros fellebbezésének helyt adtak és elrendelték szabadlábra helyezésüket. Az ügyész azonban újabb vádiratot szerkesztett ellenük. A törvényszék helyt adott az új vádiratnak és az ügyet áttette a iasi táblához. Egyidejűleg elrendelték Vasiliu és Botez letartóztatásban tartását.

Vasuti balesetek. Bucuresstiből jelentik: Bukovinában Kuti és Vijnita állomások között a személyvonat darabokra tört egy szerkezet. Andrei Popovici 70 éves gazda szörnyethalt. Tegnap este a Brassó melletti Dárste állomáson tolatás közben kisiklott egy öt kocsiból álló szerelvény. Francu Ioan és Buzatu Nicolae fékezők súlyosan megsebesültek.

Időprógnózis. A mai időprógnózis: Emelkedő légnymomás, váltakozó többnyire derült ég és az ország keleti részeiben; enyhe nyugati szél, lassu hőstílyedés az ország nyugati részeiben, változatlan keleten, helyi jellegű esők nyugat felé. Ma dében a fővárosban 30 fokot mértek.

Orosz fegyverek egy chisinaui házban. A Tempo jelenti Chisinauból, hogy a Muncesti ucca 89. számú ház lebontása közben orosz fegyverraktárt találtak, amelyben számos puska és revolver volt. A vizsgálat megindult.

Szabó Imre legújabb munkája

Erdély zsidói

I. rész.

tamudisták — chaszidok — cionisták

Cluj zsidói a város kultúrájában.

A napokban megjelenik!

Minden zsidó családnál nélkülözhetetlen

Nagy lendülettel készült a cluji cionista helyicsoprot a szimhasz-thora ünnepélyre. A cluji cionista csoport ez évben is megrendezi szokásos szimhasz-tora ünnepélyét, ezuttal azonban a szokottnál szélesebb keretek között. A vezetőségnek sikerült megszerezni az Ujságiró Club összes helyiségeit erre az alkalomra. Az estély bevételeit a helyicsoprot a cluji zsidó közélet újjáélesztésére fogja fordítani. A meghívók e helyezése folyamatban van.

Eljegyzés. Hirsch Eva Sármásé és Acs György ügyvéd Targu-Mures jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Német kurzust nyitok fiatal lányok részére október 1-től. Jelentkezni: Hamburg, Str. Berthelot 8. Zsidó elemi iskola. Délután 5-6 között

„Jéghercegnő” Sonja Henie film sajtó-bemutatója a Select-mozgóban. A külföldi szaklapok hetek óta kivétel nélkül minden nap megemlékeznek Sonja Henie, a műkorsolyázás többszörös bajnokjének első nagy filmjéről, melynek címe a Jéghercegnő. Sonja Henie, maga is bájos jelenség. Csinos, szép, fiatal és művészi tökéletes. Ami Nizsinszki volt a színpadon, az Sonja Henie a jégen. Biztosan kevesen tudnak arról, hogy a Jéghercegnő Karsavinánál tanult ballezni. Talán ennek tulajdonítható, hogy oly tökéletesen táncol. Korcsolyával a lábán a klasszikus ballet mellett a legmodernebb szeptéptáncokkal szórakoztatja a nézőt. A film elsőrangú vigjáték, műveltségű mulatságosabb jelenetekkel. Persze a központban a kis Henie áll, aki egy svájci szálloda tulajdonos lánya. Nagyszerű mutatványával a jégen magára vonja az éppen a hotelben tartózkodó amerikai művészek figyelmét. A társulat igazgatója leszerződött Heniet egy jégballet főszerepére, anélkül, hogy apja erről tudna. Evvel Henie elveszti jogát az Olympiádon való részvételre. Ugyancsak a szállóban van Bob Harris, a riporter, aki persze az első pillanatban beleszeret Heniebe. A lányka eljátssa, jobban mondva korcsolyázza a jégballet főszerepét. Tüneményesen szép ez a jelenet. Néhány nap mulva Henie az olimpiádon is versenyez és első díjat nyer. De veszély fenyegeti. Azt hiszik, hogy pénzért lépett fel a jégballetben. Bob Harris azonban hamar bebizonyítja, hogy Henie e szerepért nem fogadott pénzt el és most már semmi sem akadályozza a két fiatalban, hogy egymáséi legyenek. A filmet az amerikai XX. Century filmgyár készítette és nálunk a Centuria forgalmazta. A filmben Sonja Henien kívül a 3 Ritz Brothers szórakoztatja a közönséget.

UJ KELET Legújabb hírek

Le akarja törni az árakat a kormány

Bucuresti, szeptember 23. Ma délelőtt Pop Valer ipar és kereskedelmi miniszter, valamint Canciov pénzügyminiszter és Melaxa nagyiparos megbeszélést folytattak a vasárnap és mezőgazdasági cikkek olcsóbátétele ügyében. Alultól az ekét 2200 lej helyett 1500 lejért szándékoznak árusítani. Bizonyos vámredukciók ügyében a kormány gazdasági bizottsága fog dönteni. Ugyanezzel a kérdéssel kapcsolatban tárgyalásokat folytattak Al. I. Constantinescu bankkormányzó, Cezarescu iparügyi igazgató és a különböző iparágak képviselői. Elhatározták, hogy albizottságokat küldenek ki a nyersanyag-behozatal problémájának tanulmányozására.

Az ipar és kereskedelmi minisztérium ma döntést hozott, ami holnap jelenik meg a Hivatalos Lapban a bucaresti piacon való tűzifaelárulásra vonatkozóan. Ennek megfelelően a bükk ára 4100, a cseré 4600 lej lesz.

A döntéssel kapcsolatban a faelárusítók küldöttségét menesztettek a minisztériumhoz, amely közölte, hogy a megállapított árat nem lehet betartani. Kérték, hogy a kérdést utalják a kormány gazdasági bizottsága elé.

Berceanu iparügyi államtitkár ma fogadta a városi ingatlanulajdonosok küldöttségét, amely intézkedéseket kért a központi fűtés-hez szükséges fűtőanyag árának leszállítása érdekében.

Önként jelentkezett az aradi rendőrségen a váradi szerelmi dráma tettese

Gyalog tette meg az utat Váradtól Aradig, hogy bűnhődése előtt elbucuzzék szüleitől

Arad, szept. 23. (Az Uj Kelet tud.) A napilapok részletesen beszámoltak arról a megdöbbentő szerelmi drámáról, amelyek áldozata Sikke Ima 16 éves nagyváradi szőnyegszövő lány. A gyilkos Duma Arzen 28 éves aradi illetőségű üvegszövő régen udvarolt a lánynak, feleségül kérte, de a leány szülei elengedték a házasságot. A fiatalember kedden este felkereste a lányt azzal, hogy elutazik Váradra és végleg bucsut akar venni tőle. A fiatalok rövid ideig tartózkodtak egyedül, amikor a szomszéd szobában egyszerre több revolverdörrenést hallottak a leány családtagjai. Mikro benyitottak a szobába, megdörmöve látták, hogy lányuk a földön fekszik, melléből pedig patakzik a vér. Mielőtt orvosi segítség érkezett volna, a szerencsétlen fiatal lány kiszáradt.

A szerencsétlenség okozta nagy zűrzavarban a gyilkosnak sikerült megszöknie. A szerelmi dráma csüdtörték este új fordulatot vett.

Az aradi rendőrségen ugyanis önként jelentkezett Duma Arzene, a váradi szerelmi gyilkosság tettese. A rendőrségen elmondotta, hogy Váradról gyalog tette meg az utat Aradig, ahol szüleit és testvéreit kereste fel, mert látni akarta őket, mielőtt az igazságszolgáltatás kezére adja magát. A kihallgatást folytató rendőrszolgálat elárta azt a hadtlőve től forgópisztolyt, amellyel megölte tizenhat éves szerelmest. Elmondotta a huszonnyolc éves üvegszövő, hogy a gyilkosság után öngyilkosságot akart elkövetni, de aztán megdörmölte, jobb, ha megbűnhődik tettéért. Elmondotta, hogy a leány sógora, Fenyák Pál tulajdonképpen okozója a tragédiának, mert lebeszélte Sikke Irma szüleit, hogy a lányt hozzáadják feleségül. Amint megtudta, Fenyáknak az volt a szándéka, hogy a maga számára tartsa meg a lányt. A gyilkost kihallgatása után letartóztatták s pénteken át szállítják a váradi ügyészségre.

Miller után Skoblin volt cári tábornok és felesége is eltűntek

Ujabb részletek a párizsi fehér-orosz frontarcosok vezetőjének eltűnéséről

Párizs, szeptember 23. Lapunk más helyén beszámolunk Miller fehér-orosz tábornok eltűnéséről. Ezzel kapcsolatban az esti órákban a következőket jelentik Párizsból:

Kusonszki tábornok, a volt orosz frontarcosok szövetségének főtitkára ma bejelentette a rendőrségen, hogy Miller tábornok eltűnése előtt a következő irások tisztelet hagyta hátra neki: „Ma délelőtt félszáz óra a Jászmin és Raffé uccák kereszteződésénél találkam van Skoblin tábornokkal. Együtt megyünk el Strohmán német tiszthez, a német követség katonai attaséjához, aki Ehrer attaséval együtt vár bennünket. Mindketten a

határmenti országok szakértőit és jól beszélnek oroszul. Lehet, hogy törbeccsalásról van szó“.

Kusonszki tábornok azonnal összehívta a volt orosz frontarcosokat. Skoblin kijelentette, hogy nem volt találka Millerrel. A vita hajnal félháromig húzódtott el. Időközben Skoblin tábornok és felesége is eltűntek. A Pax hotel személyzete elmondotta, hogy az asszony hiába várta haza férjét egész éjszaka. Reggel negyedik óra körül sírva indult el a szállóból. Azt mondták, hogy egy orvoshoz megy. Azóta senki sem látta.

Delbos tegnap a középeurópai problémákról tárgyalt Genfben Antonescuval

Antonescu és Herriot megbeszélései. Delbos az olasz megbizottal a spanyol kérdéssről tárgyalt

Genf, szeptember 23. Victor Antonescu ma hosszasan tárgyalt Yvon Delbos francia külügyminiszterrel, a francia delegáció székhelyén. A két külügyminiszter több, mint egy óra hosszat tartó megbeszélése során az általános politikai helyzet és főleg a Franciaországot és Romániát érdeklő középeurópai problémák kerültek szőnyegre. Victor Antonescu az este folyamán beszélgetést folytatott Herriot-val, a francia képviselőház elnökével, aki Bécsből jövet szakította meg útját Genfben.

Ujabb genfi jelentés szerint Yvon Delbos francia külügyminiszter ma ismét tárgyalásokat folytatott Genfben Olasz-

országgal kapcsolatban. Mint első alkalommal, ma is a spanyol probléma állott a tárgyalások középpontjában és azok az eszközök, amelyekkel könnyíteni lehet a spanyol háború okozta európai légkörön.

Genfből jelentik, hogy Negrin, a valenciai kormány elnöke, ma elhagyta Genfét és Párizson keresztül Valenciába utazott.

Francoék letartóztatták a malagai francia konzult

Bordeaux-i jelentés szerint Troncoso őrnagyot, a C. 4. köztársasági spanyol tengeralttájró elleni támadás főtettesét 4 vádlott társával együtt Bayonneból fedezze alatt Brestbe szállították.

Egyidejű jelentés szerint Francoék le-

tartóztatták a malagai francia konzult. Ezzel kapcsolatban egyik spanyolországi felkelő főtisztviselő kijelentette a Havas tudósítójának, hogy a malagai francia konzul elleni intézkedéseket nem lehet a Troncoso őrnagy letartóztatása miatti megtorlásnak tekinteni.

Hendayeban alaptalanoknak minősítik azokat a híreket, amelyek szerint spanyol felkelő önkéntesekből álló csoport lépte volna át a francia határt, hogy megpróbálja erőszakkal kiszabadítani Troncoso őrnagyot. Azonban megerősítik, hogy a bidassoi határnál bizonyos biztonsági in-

tézkedéseket tettek.

Valenciából jelentik, hogy tegnap este 9 órakor több felkelő repülő próbált bombázni a várost, de a léghajrók ütegek visszaverték azokat. A felkelők azután Sagonte felett jelentek meg, de a ledobott nyolc bomba közül öt a tengerbe esett. Áldozatai nincsenek a támadásnak.

Egyidejű valenciai jelentés szerint néptörvényszék árusítás miatt halálra ítélte Joan Avila Goillent, a spanyol falanx volt San Lucar de Barradema-i főnökét, aki márciusban ejtettek foglyul Pozo Blanco-nál.

A kínaiak mérgezőgázokat használnak?

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

dél nyugati irányba, elfoglalta Huangcsungot, tizenhat kilométernyire északra Paotingfútól. A japánok jelentik, hogy a kínai csapatok visszavonulóban vannak Paotingfu felé, amelyeket a japán haderők követnek.

Anglia meg van elégedve Hirohito jegyzékével

Londoni jelentés szerint az angol kormány elküldte válaszáat a tokói külügyminisztériumba. A válaszjegyzékben Anglia kijelenti, hogy Hirohito jegyzékét kielégítőnek tartja és az incidenst lezártnak tekinti.

Egyidejűleg a DNB jelenti Genfből, hogy Németország ottani főkonzulja ma megjelent a Népszövetség főtitkáranál és

átnyújtotta a német kormány válaszáat azon meghívásra, amely a távolkeleti kérdések tanulmányozása ügyében kiküldött bizottságban való részvételére szólott. A német konzul tudatta, hogy a berlini kormánynak nem áll módjában elfogadni a meghívást a Népszövetséggel szemben általános magatartására való tekintettel.

Tokió, szeptember 23. A háború megkezdése óta ötszáz ezer személy hagyta el Sanghai városát.

Japán forrásból származó hír szerint a sanghai fronton kínai csapatok mérgezőgázokat terjesztő srappelleket használnak. Az összes japán csapatokat gázmáskokkal szerelték fel.

CERNAUTI
harisnya és kötöttárugyár lerakata
Cluj, Calea Regele Ferdinand, 13.

6 olcsó nap

az alanti árakban árusít:

Férfi zoknik	22, 29, 34, 39 lej
3/4-es férfi harisnyák	29, 49, 59 lej
Női selyemharisnyák, I-a	39, 49, 59, 69, 79, 89
Fil d'Ecosse női harisnyák	29, 36, 44, 49 lej
Strandzoknik	16 lejű
Gyermeknadrágok, Macco, I-a	14, 16, 19, 24, 28
Női nad'ágok, I-a selyem	39, 44 és 59 lejű
Kombinék, habeslyem	179 lejű
Női nad'ágok, testhez simulók	29, 32, 35 lej
Női sportbluzok	69, 79, 85, 99 lej
Férfi sportingek	89, 99, 109 lej
Gyermekek sportingek	49 lejű

Női szveterrek, uccai és sport gyapjupuloverek, női selyembluzok és a legkülönbözőbb kötött-szövöttárúk mélyen leszállított árban.

Naponta új áruküldemények, tehát állandó nagy választék!

Taxa postala
płtite in num.
No. 224713/929.

10. Telefon: 8-61. Előfizetés Havonta 110, negyedévre 400, egészévre 1200 lej. Havonta 2, negyedévre 12, egészévre 20 dollár. Defések díjszabás szerint. KELET a transilvaniai és zsidóság egyetlen politikai ja. Cikkünk utányomását forrás megjelölésével engedj

Csang Kaj Sek

Nanking, szeptember 24.

Kaj-Sek marsall kijelentette, hogy a japán repülői támadásai nem befolyásolják és más eredményük nem volt, lakossága és az egész civilizált világ most már, milyen barbárság japán támadás ideje alatt. Azok a magatartása nem az Egyesült Államok népe és hangoztatták, hogy az igazságot fogják támogatni. A japánok tetett arra, hogy Kína és az Egyesült Államok között mindenkor baráti viszony legyen és hogy a kínaiak Japánnal csakban rokonszenvet érznek. Államok részéről Kína a kilencven éveknek fenntartásért a paktum összes aláíróinak társaságában természetesen csak azokról nem felejtették el vállalt kötelességeit. Az Egyesült Államok felelős a többi hatalomért, mert ő a washingtoni értekezlet és konferencia végrehajtó eszköze. Kaj-Sek kijelentette, hogy a japán hatalmak magatartásán, amelyek olyan szerződés lábbal aláírtak.

A kínaiak jelenléte különösen fontos.

és a japán blokádnak nem a folytatása — tette hozzá a kínai marsall.

Kínai repülőik száma Sanghajnál

Csang-Kaj-Sek marsall magatartását az utóbbi 24 óra harcát alátámasztják némileg. Nankingban ugyanis kínai repülőgépek mintegy 90 három motoros és 40 valaszgép gyilkos erejű repülőgéppel a Jangtsepuj mündőraktárakra, továbbá a sanghai állásokra és a kikötőben horhajókra. A támadás igen hatékony rakétákkal a levegőbe repült és két japán torpedóüző is elsülhetett három pedig teljesen harcra kész állapotban. A támadás az idegen csapatok szemvételek, mert a bombák állampolgárok is áldozatul estek. Három angol, egy amerikai és egy francia területen elpusztították ott menedéket keresők is.

A legsúlyosabb veszteségei a területnek,

amelyen a japán konzulátus palatálát érte. A Daily Telegraph szerint a kínai akció igazán technikai felszerelés mellett a kínai léghaderő sem működött, mert emberanyag hiányában a harcok csak a támadás kezdetén voltak hatékonyak. A japán hadihajók egy része a japán hadihajók ágyúerővel.

A kínaiak tartják a második védelmi vonalat

Sanghaji jelentés szerint az idegek megkezdése óta a városban hagyta el.

Ujabb jelentés szerint a kínai csapatok a városban a szomszédos országoktól és visszavették a városát. A japán csapatoknak sikerült a kínaiak második védelmi vonalát áttörniük. A középkeleti kormány egyik forrása szerint a Csaoacsai környékén